

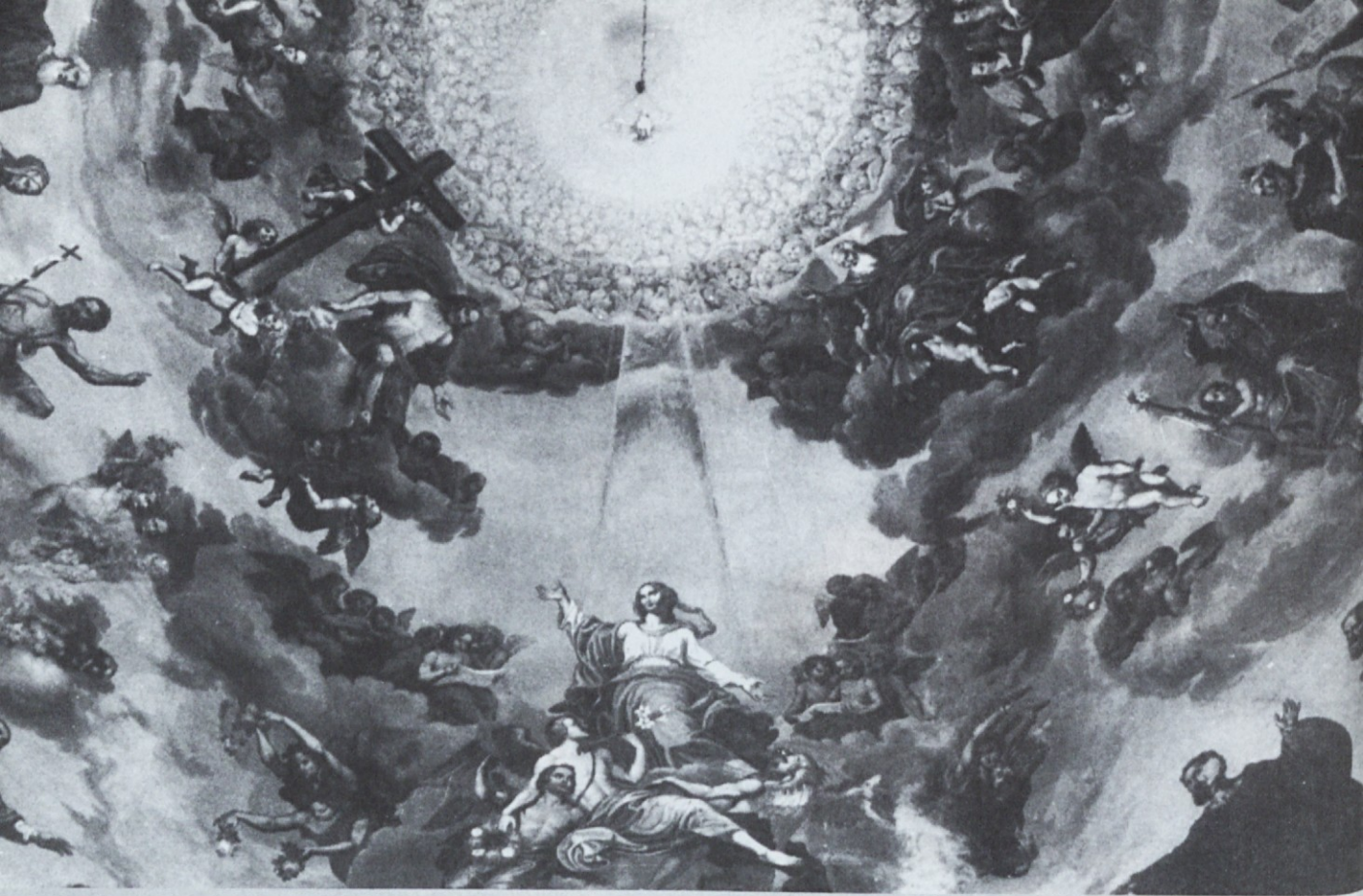
so
ni
ni
AR
ih
iši
cu
P.

MARIJINA CERKEV NA ROŽNIKU (393 m) V LJUBLJANI Foto: MARIJAN

BUENOS AIRES

duhovno
življenje

MARIJA VNEBOZVETA na oboku cerkve na Šmarni gori (Matej Langus).

Foto: Šiž Spodaj; Pogled s Šmarne gore. Foto: Marijca SNOJ

Pogum in zaupanje

BOŽIDAR FINK

Kdaj bo Slovenija zaživela v takem pravičnem miru, da bodo izpolnjena pričakovanja rojakov domá in po svetu? Tako se nestrpno ali resignirano sprašujejo nekateri od tistih, ki neposredno doživljajo slovensko stvarnost v domovini ali jo spremljajo iz tujine. Mnogi tožijo nad nizkim življenjskim standardom zaradi obotavljivega preurejanja gospodarskega sistema, nad strankarskimi zdrahami v parlamentu, nezadovoljivem stanju v sodstvu in

šolstvu, odlašanjem z odpravljanjem krivic iz preteklosti, prepočasnim vstopanjem v evropsko in svetovno skupnost ter drugimi napakami in slabostmi slovenske družbe in države. Nezadovoljstvo prehaja kdaj v depresivno razočaranost. Domá se nekateri sprašujejo, češ kaj nam je bilo treba sprememb, prej smo vendar živeli vsaj nekako urejeno. Zunaj se pojavlja malodušnost ob občutku, da se je v Sloveniji spremenila le barva režima, v temeljih pa da ostaja vse pri starem.

V tej neučakanosti in razočaranosti se podaljšuje dolgotrajna trpnost, ki je bila domá ljudem naložena, ko niso imeli dostopa do odločujočih javnih dejavnosti, v zdomstvu pa jim je bilo po položaju onemogočeno sodoživljati slovensko stvarnost. Rojaki tu in tam so lahko pred skušnjava, da bi skrbi za razvoj slovenske usode ne imeli za svojo zadevo, hkrati pa bi vnaprej dvomili o poštenosti in sposobnosti vseh, kateri se posvečajo političnemu delu, in bi jim bilo celo prav, da se ne čutijo poklicane k takemu opravilu.

Tak odnos do naše stvarnosti ni razumen in ne krščanski, čeprav je lahko človeško razumljiv.

Usoda družbene skupnosti ni nikoli zapečatená, tako kot se znajde nekoč v nerešljivi skrajnosti vsako posamezno človekovo življenje. Zato nad stanjem družbe nikoli ni upovati, vsaj ne v bližnjem dogledu. Družbeni razvoj je v neprestanem valovanju, ki ga vzbujajo prevladujoči miselni tokovi, vodstvene spremembe ter zunanji odnosi in razmere. Naš zgodovinski val se zdaj očitno dviga. Slovensko ljudstvo se je razvilo iz utesnjajočega družbenega sistema in doseglo na svoji zemlji politično samostojnost. Pri vseh notranjih in zunanjih ovirah je vsekakor na dobri poti. Ugoden razvoj pa bo mogoč le pri zdravi umski in srčni naravnosti prevladujočih plasti. A miselnost se ne presaja, marveč se postopno oblikuje v času. Če je bila vsa slovenska družba dolga desetletja miselno oblikovana po enostranskem absolutizmu, ne more hipno zaživeti po vodilih svobodne miselnosti. Iz materialistične usmerjenosti, v katero je bil naravnán ves miselni tok, se skupnost ne more nenadoma zazreti v visoke ideale.

Tudi zasedbe vodstvenih in delovnih mest ni mogoče menjavati po prosti volji.

Zato je pri ocenjevanju razvoja treba treznosti in potrpljenja. Vendar potrpljenje ni trpno čakanje, marveč je pozorno opazovanje in presojanje stvarnosti, ugotavljanje potreb, načrtovanje novih poti, iskanje in pridobivanje sredstev in akcija. Te stopnje potrpežljivega spremljanja razvoja seveda niso namenjene vsem v enaki meri. Zavedati pa se je treba vsakomur, da je družba dinamičen organizem, ki se razvija s tolikšno intenzivnostjo, kolikor življenja mu dajejo njeni z umom in voljo obdarjeni člani.

Za pogumno zaupanje v prenovo slovenske družbe je dovolj razlogov. Kdor more zaznavati utrip družbenega življenja, lahko uvidi, da se v svobodni ureditvi odpira vse več poti za pobujanje zdrave reakcije. Pri vsej miselni in interesni zatrdelosti so nove sile dejavne v najvišjih državnih in lokalnih organih oblasti, opazni so premiki v sredstvih javnega obveščanja, v novih vzgojnih zavodih se oblikujejo jedra mlade generacije. Zdravilna sila narave deluje nezadržno. Družba, ki je ne uklepa preživeli sistem, se po lastni življenjski nujnosti in po zahtevah, ki se postavljajo v odnosih z zunanjim svetom, počasi, a vztrajno oblikuje po boljših življenjskih vodilih.

Posledice pretekle diktature so res hude, v določnem smislu hujše, kot so v drugih deželah nekdanjega komunističnega območja, ali jih bo vsaj težje odpravljati. Na Slovenskem je divjala komunistična revolucija, ki je izzvala notranjo vojno s tako intenzivnostjo, da jo nekateri danes spričo idejne usmerjenosti udeleženi strani označujejo za versko vojno. Obenem pa se je revolucija predstavila kot upor proti okupatorjem in razdelila ljudstvo na osvoboditelje in izdajalce. Ta delitev se je globoko zajedla v miselnost in najbrž ne bo nikoli prišlo do enotnega ocenjevanja zgodovinskih dogodkov bližnje preteklosti. Vendar se zdi, da se protiokupatorski upor že ne povezuje tako poudarjeno s komunizmom, in je upati, da se bo razširilo tudi spoznanje, da je komunistična oblast izhajala iz prevare

Svetovna konferenca o vprašanju prebivalstva in družina

Ze tretjič je Organizacija združenih narodov sklicala svetovno demografsko konferenco. Prva se je vršila leta 1974 v Bukarešti, Romuniji, ki je obravnavala načrtno rast svetovnega prebivalstva in vprašanja, ki so s tem v zvezi. Ustrašili so se številnejših rojstev v prvih letih po drugi svetovni vojni, kar so označili kot demografsko eksplozijo. Druga konferenca se je vršila leta 1984 v Mehiki. Bila je nadaljevanje prejšnje, ker strah pred „eksplozijo“ ni prenehal. Na tej konferenci so sprejeli 88 priporočil za načrtovano rast svetovnega prebivalstva, predvsem v revnih deželah tretjega sveta. Obe konferenci sta oznanjali svetu, da je zemeljska obla že preobljudena in ne bo mogla prehraniti bodočih rodov. Dokazi za take trditve niso bili najmanj utemeljeni.

Za leto 1994 je Organizacija združenih narodov sklicala tretjo konferenco o vprašanju prebivalstva. Vršila se bo v Kairu, Egiptu, od 5. do 13. septembra. Tema konference je Prebivalstvo in razvoj, to je, če je rast prebivalstva spremljana tudi z odgovarjajočim gospodarskim razvojem. Temu so še dodali, da je potrebno ugotoviti, kako naraščanje prebivalstva vpliva na ekolo-

in nasilja. Iz tega spoznanja se bo utrdilo prepričanje, da je bil odpor proti komunističnemu nasilju med revolucijo upravičen, tudi po metodah in povezavah, ki so bile tedaj neogibne. Do takih premikov v ocenah očitno že prihaja.

Posebej smo poklicani, da ohranjamo pogum kot kristjani. Po zaupanju v Previdnost, po katere privoljenju se vse dogaja, tudi zlo, nam raste prepričanje, da bo po njeni milosti v Sloveniji prevladalo nagnjenje k dobremu, tako da bo vzblestela resnica in zavladata pravica. Poklicani pa smo, da milost, ki se sicer daje zastonj, izprosimo in si hkrati tudi prizadevamo, da je bomo vredni. Milost spoznanja in prenove bo nam in Sloveniji bolj gotovo dana, če si bomo v osebni življenju prizadevali za dobroto in če bomo kot oddaljeni del narodnega telesa radostno in voljno spremljali rast slovenske narodne in državne skupnosti. ●

AVGUST HROVAT

gijo, na ohranitev zdravega okolja, v katerem živimo.

Leto 1994 tudi leto družine

Ista organizacija Združenih narodov je leto 1994 proglasila tudi za leto družine. Zdi se, da je to spretno preračunano. Cilji so zelo dvomljivi, ker ne gre za družino, ki ima korenine v naravnem pravu in je ustanovljena, kakor Bog zapoveduje, niti za pomoč družinam v potrebi. Vse to je prezrto in se hoče legalizirati obstoječo zmešnjavo in pojmovanje, ki glede zakona in družine prevladuje v sodobnem razkristjanjenem svetu. Hoče se čim prej izmaličiti družino kot osnovno celico družbe, slonela bi naj na nebrzdanih nagonih in priložnostnih parih. Pospeševala bi naj omejevanje rojstev, umore nerojenih in ostarelih, glede raz-

porok bi naj bila zakonodaja še bolj ohlapna in končno bi naj bila priznana za družino skupnost dveh oseb istega spola.

Kot odgovor na to zamisel razkristjanjene družbe je tudi Cerkev proglasila leto 1994 za leto družine. S številnimi dokumenti na svetovni in škofijski ravni priporoča kristjanom in človeštvu, da si prizadeva za ustanovitev in ohranitev družin, katere bodo spoštovale božje zapovedi, aktivno sodelovale v vseh ustanovah družbe, to je kulturnih, gospodarskih in političnih, da človeštvo ne zaide na pot lastnega uničenja. Dosedanje delo je zadovoljivo, vendar se bo moralo nadaljevati tudi v bodoče in zavzeti širši obseg.

Številke, ki naj upravičijo

9. aprila 1994 sta se v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu poročila VERONIKA URBANČIČ in LOJZE ERJAVEC.

Iskrene čestitke!

pesimizem, biološki in moralni razkroj družine

Razna družbena občila vedo povedati, da je bilo leta 1993 na zemeljski obli 5506 milijonov prebivalcev, toda leta 2025 ne sme prekoračiti števila 8423 milijonov. Da se ta številka ne prekorači, je potrebno sodelovanje vseh držav na svetu. Dosedanje število splavov, ki v številnih deželah daleč presega rojstva, in evtanazija še ni dovolj. V deželah tretjega sveta bi naj uzakonili še sterilizacijo. Temu služijo tudi potrebne in nepotrebne operacije kot npr. v Združenih državah, zaradi katerih dnevno umre več oseb kot pa jih je v vojni na Koreji in Vietnamu. Če ponekod zdravniki stavkajo, se ta številka za tisti dan močno zniža. V Angliji in drugih evropskih deželah take nepotrebne zdravniške posege odklanjajo.

Za podkrepitev strahu pred novo demografsko „eksplozijo“ dva primera: Kitajska je štela leta 1993 1178 milijonov prebivalstva, leta 2025 pa naj bi jih bilo že 1546 milijonov, Indija je štela leta 1993 974 milijonov prebivalcev, leta 2025 pa že 1380 milijonov.

Pri navajanju teh števil pa se nehoče postavi vprašanje, ali so zanesljive, točne, se jim lahko verjame? Kako so prišli do teh ugotovitev, ali so izvedli štetje v nedostopnih krajih. Isto velja tudi za afriške, azijske dežele in dežele latinske Amerike. Na katerih podatkih temelji prognoza za v bodočnost? Upravičenost dvoma v resničnost števil mednarodnih organizacij potrjuje primer Nigerije. Sredi leta 1991 so v Nigeriji računali, da ima dežela 122 milijonov prebivalcev. Ob koncu istega leta pa so po resno opravljenem štetju ugotovili, da šteje 95 milijonov. Razlika je velika. Če se odgovorni lotijo resnega dela, je takih primerov še več.

Kljub prizadevanjem Organizacije združenih narodov številne dežele hočejo samostojno odločati o načrtovanju rojstev in o družinskem življenju. Zavedajo se, da je potrebno ustaviti beg iz dežele v mesta in temu primerno

organizirati gospodarsko strukturo in razvoj.

Slab zgled Evrope

Naravni prirastek, to je razlika med rojstvi in smrtnimi primeri v evropskih deželah, stalno pada. V nekaterih je že negativen, starostna sestava se kar hitro spreminja. Nekatere je to stanje že predramilo in opozarjajo, da morajo podvzeti drugačno demografsko politiko. Znani so primeri v Nemčiji, Franciji, Angliji in Italiji. Poleg tega pa vladajoče in prebivalstvo dežel zapadne Evrope vznemirja imigracija predvsem mladih iz dežel tretjega sveta. Gospodarstvo jih sprejema kot poceni delovno moč, družba pa jih na splošno odklanja zaradi kulturnih in rasnih razlogov.

Tudi v Sloveniji se prebivalstvo stara kljub prišlekem z juga. Naravni prirastek se stalno niža. Leta 1990 je bil 1,9 na tisoč prebivalcev, leta 1991 že 1,1 na tisoč prebivalcev, leta 1992 0,3. Naravni prirastek bi naj bil vsaj minimalno pozitiven do leta 1996, potem pa negativen do leta 2006. V tem obdobju bo prebivalstvo Slovenije nihalo okoli milijon dvesto petdeset tisoč.

Ta napoved statističnih strokovnjakov povzroča resno zaskrbljenost.

Namen Apostolata molitve za avgust

Splošni: Da bi se mladi trudili ohranjevati lepote narave in narediti življenje prijazno.

Misijonski: Da bi sredstva obveščanja prispevala k boljši evangelizaciji in uspešnejšemu misijonskemu delovanju.

Slovenski: Da bi slovenski kristjani živeli iz posvetitve Mariji in da bi čutili njeno materino roko.

Bridka pesem Karel Mauser

*Samoten sem,
vedno samotnejši.*

*Prišel bo večer,
nobenega človeka ne bom več srečal.
Nekoč bo brez luči in brez zvezda
in ko bo prišlo jutro,
bom daleč v puščavi
obtal pred izsušenim jezerom.*

*Tedaj bom tudi sam že prazen.
Solne plasti bodo belo sijale
kot slepčeve oči.*

V Tucumanu je bila krščena ANA MALVINA PORCELO ŽAKELJ, hčerka Sergija Porcela in Ane roj. Žakelj.

Mednarodna konferenca v Kairu

LOJZE KUKOVICA

Pristaši zamisli nekega novega svetovnega reda, ki danes dejansko vodijo Združene narode, že dalj časa pripravljajo veliko mednarodno konferenco o prebivalstvu, ki bo v prvih dneh septembra v Kairu, glavnem mestu Egipta.

Nekaj zgodovine

Združeni narodi pripravijo vsakih deset let mednarodno konferenco o svetovnem prebivalstvu. Letošnja konferenca je že tretja te vrste. Prva je bila v Bukarešti leta 1974, druga v mestu Mehiki deset let pozneje. Nanje so povabljeni ne le vse države, članice OZN, temveč tudi nekatere druge važne mednarodne organizacije, ki se bavijo s temi vprašanji. Sveti sedež ima sicer pri OZN položaj stalnega opazovalca, kar mu ne daje pravice glasovanja. Na te konference pa je ne samo povabljen, temveč ima na njih tudi pravico glasovanja. Povabljen je bil vedno na te konference, ker je pač vprašanje prebivalstva na svetu v ozki zvezi z mnogimi moralnimi vprašanji, za katera se čuti Cerkev še posebej pristojna in zato odgovorna. Papež Pavel VI. je v zavesti, za kako važne stvari je šlo, pred prvo teh konferenc dejal: „Na tej konferenci se odloča usoda človeškega življenja.“

K obema prejšnjima konferencama je Sveti sedež doprinal številne in pomembne predloge in popravke, njih končnih izjav pa kljub temu ni podpisal, ker ni mogel pristati na nekatere predloge in postavke, ki so bile v nasprotju z etičnimi načeli o zakonu, spolnosti in protispolčetnih sredstvih. Toda nobena desedanjih konferenc ni tako zaskrbelo in osupnila Svetega sedeža kot ta konferenca v Kairu.

Iz osnutka konference je jasno spoznati, da je cilj in namen te „mednarodne konference za prebivalstvo in razvoj“ kot se uradno imenuje, pripraviti človeštvo na drastične metode za zmanjšanje svetovnega prebivalstva,

predvsem v razvijajočih se deželah (kamor spada vsa Južna Amerika, vsa Afrika in precejšen del Azije). Osnovna podstavka osnutka konference je, da je na svetu preveč ljudi, ker da ima svet določeno, omejeno možnost preživljanja človeških bitij, in da je ta možnost ne samo že izpolnjena, temveč že tudi presežena. To teorijo o prehitrem naraščanju prebivalstva v odnosu do razpoložljivih prehrabnih sredstev je že v 18. stoletju povedal svetu neki beneški raziskovalec z imenom Ortes, katero je potem širokemu svetu posredoval znani Anglež Thomas Malthus. Po mnenju nekaterih naj bi že danes svet imel 2 milijardi in pol ljudi preveč. Ti temnogledi napovedovalci hočejo torej svet prepričati, da moramo nujno in z vso odločnostjo ne samo ustaviti rast človeštva, temveč zmanjšati čimpreje tudi sedanje število prebivalstva.

Na srečo je znanstveno in zatorej neizpodbitno dokazano, da ta teorija ne drži. Če pametno gospodarimo na svetu, ne samo ne bo zmanjkalo hrane in drugih za življenje potrebnih sredstev, temveč jih bo vedno več in bo tako življenjski standard ob odgovornem naraščanju prebivalstva postopoma celo raste. Seveda če bo med ljudmi tudi več solidarnosti, če torej nekatere države ne bodo na račun drugih hotele uživati višji življenjski standard, kot pa ga svetovno gospodarstvo zmore.

Tako je govorjenje o postopnem pomanjkaju hrane na svetu le predsodek in pretveza, ki jo ZN uporabljajo za ukrepe, s katerimi bodo stopili pred države na tej konferenci z namenom, da bi jih pridobili za načrtovanje rojstev, kar pa bo tu pomenilo masovno

omejevanje rojstev. Kajti za to gre predvsem na tej konferenci. Če ZN dosežejo, potem bo to pomenilo smrt milijonov nedolžnih človeških bitij, katerim se ne bo dala možnost, da bi zagledali luč sveta, ker bodo s splavom usmrčeni na pobudo in zahtevo lastnih mater. ZN bodo namreč med drugim predlagali, naj se vsaki noseči ženski dá pravica in možnost, da naredi splav in sicer v najbolj varnih okoliščinah in brez vsakega strahu, da bi bilo njeno dejanje kaznovano. ZN bo pozvala vse države članice, naj torej ne samo ne preganjajo splav, temveč ga celo omogočajo.

S svojo protinatalistično propagando in delovanjem so ZDA že desetletja izvajale velikanski pritisk zlasti na vlade držav tretjega sveta z namenom, da bi drastično omejile rast svojega prebivalstva, češ da je to edina pot, po kateri bodo lahko zvišali svoj življenjski standard. Torej ne večja proizvodnja hrane in drugih življenjskih sredstev, temveč zmanjšanje gostov pri mizi naj bi bila rešitev gospodarskih kriz, v katerih se nahaja večina teh dežel. To dokazovanje je lažno in tisti, ki ga uporabljajo, to dobro vedo. Rešitev bi bila, da bi se dvignila proizvodnja, za zvišanje proizvodnje je pa treba več in ne manj ljudi. A ta dvig proizvodnje v razvijajočih deželah bi povzročil, da bi dežele prvega sveta morale polagoma rast svojega življenjskega standarda omejiti. In prav tega niso voljne storiti. V tem smislu je značilna beseda, ki jo je izrekel pred ZN tedanji predsednik

ZDA Johnson: „Delali bomo na postavki, da je bolje investirati 5 dolarjev za kontrolo rojstev (namreč v deželah tretjega sveta), kot pa 100 dolarjev za njihovo ekonomsko rast.“ V razvijajočih deželah torej ne bo preveč, temveč kmalu premalo ljudi. Tako se je Znanstvena akademija Afrike izjavila proti konferenci v Kairu: „Za afriško ekonomijo je prebivalstvo važen činitelj razvoja, brez katerega bodo naravna bogastva kontinenta ostala neizrabljena in nekorisna.“ In to velja ne le za razvijajoče, temveč celo za že razvite dežele. Nekateri narodi v Evropi so že začeli proces svojega izumiranja — smrti presegajo rojstva. Tudi Slovenija ni daleč od tega. Resničen razlog torej, zakaj se hoče ustaviti porast prebivalstva zlasti v tretjem svetu, je volja prvega sveta, da ohrani svoj privilegirani položaj. Ne smemo pozabiti, da posedujejo ZDA 50% vsega svetovnega bogastva, a le dobrih 6% zemeljskega prebivalstva. Izredno privilegirani položaj, ki ga ZDA hočejo sebično in za vsako ceno ohraniti.

Seveda je treba to svetu prikrivati, zato si mora konferenca v Kairu nadeti krinko dobrotnika človeštva, katerega hoče obvarovati pred katastrofo svetovne lakote in drugih nesreč. Svet naj bi torej sprejel njene predloge za omejevanje rojstev. Pri tem ni važno, kakšna sredstva se uporabljajo, glavno je, da bodo učinkovita. Nobene važnosti nima moralni vidik teh sredstev, zato ga osnutek konference niti ne omenja. Čisto v skladu z znanim makiavelističnim načelom: Namen posvečuje sredstva. Če je namen dober — in konferenca skuša prikazati, da je ne samo dober, temveč tudi absolutno nujen — potem je pri sredstvih važen le vidik njih učinkovitosti, ne pa njih etična oznaka.

Že dolgo časa na delu

ZDA in tudi nekatere druge dežele so to politiko prebivalstva že desetletja gojile. Po zasebnih organizacijah, ki pa so v resnici podpirane od vlade in so tudi v

popolnem soglasju z njeno politiko, širijo protinatalistično miselnost. Najprej v svojih deželah, v katerih je že dolgo časa ženskam dana svoboda za splavljanje, predvsem pa v razvojnih deželah tretjega sveta. Med temi organizacijami je posebno znana, ker je tudi posebno delavna, „Mednarodna federacija za načrtovanje rojstev“ (IPPF), ki ima svoje podružnice v večini držav tretjega in seveda tudi prvega sveta.

Množično propagirajo te in podobne organizacije protispočetna sredstva in če ta ne dosežejo zaželenega uspeha, tudi splav. Tuda sama IPPF ima samo v ZDA skoro 1000 klinik za operacijo splava, kjer je samo v letu 1988 bilo izvršenih 140.000 splavov. Te organizacije pa ne uče ljudi samó, kako in kakšna protispočetna ali splavna sredstva naj uporabljajo, temveč jih tudi masovno razdeljujejo, zlasti med revne sloje prebivalstva. Ne ustavijo se pred nobenimi metodami in sredstvi. Eno najbolj korenitih in človeka ponižujočih sredstev, ki jih propagirajo, je sterilizacija tako žensk kot moških, s katero se za vselej vzame tem žrtvam možnost imeti otroke. V nekaj kratkih desetletjih so dosegli, da so danes ne samo protispočetna sredstva vsem in poceni na razpolago, temveč tudi, da so skoro vse dežele na svetu, vsaj v neki meri, odpravile kazenske ukrepe proti spla-

vu. Naj navedem kot zgled samo afriški kontinent s svojimi 48 državami. Od teh ima 43 v svojih zakonodajah vsaj v nekaterih primerih že dovoljen splav, le 5 držav se je do sedaj temu upiralo. Koliko časa še?

Pa to še ni vse. Pod pretvezo „spolne svobode“ (vsak naj gospodari s svojo spolnostjo, kakor pač hoče) in pa „ženske pravice“ skuša konferenca v Kairu uničiti družino, to temeljno naravno ustanovo, na kateri sloni vsa človeška družba. Da ne govorimo o zakonu, še posebej o nerazveznem zakonu, kakršnega je Bog ustanovil. Ta ustanova se niti z besedico več ne omenja v osnutku te konference. Zdi se, da ni več važno, kje se otrok rodi, v zakonu ali izven njega, v družini, kot smo jo do danes pojmovali, ali pa tudi v nekem novem modelu družine, ki ga konferenca predlaga, namreč v vsaki bolj ali manj stalni skupnosti dveh ljudi, pa četudi bi bila istega spola in bi torej otrok ne bil sad njune medsebojne ljubezni.

Osnutek končnega dokumenta, ki ga bo konferenca predložila vsem državam v podpis, vsebuje tudi neki nov vzgojni in spolni življenjski lik, v katerem ne bodo etične vrednote igrale nobene vloge več. Nesebična ljubezen do sočloveka, zvestoba dani obljubi, odgovorna uporaba spolnosti,

24. aprila 1994 je bila krščena v sanjuški stolnici IVANA KARLA PETKOVŠEK, hčerka Francija in Magde roj. Zupanc.

spoštovanje do človekovega življenja, tudi še nerojenega, ali pa ekonomsko ne več koristnega — o vsem tem se ne govori rado.

Reakcija v svetu in v Cerkvi

Človek bi mislil in pričakoval, da bo svetovna javnost ogorčeno reagirala na predloge konference v Kairu. Pa se žal nič takega ni zgodilo. Le redki so glasovali, ki se h konferenci sploh oglašajo in še ti bolj slabotno. Kot da ne bi šlo za izredno važne stvari za sedanost in bodočnost človeštva. Vtis je, kot da se je svetovno mnenje že vnaprej sprijaznilo s predlogi. Saj se končno skoro vse, kar se predlaga za bodočnost, že v neki meri izvršuje. In kot da je moralni čut človeštva že tako otopel, da je komaj še zmožno kakšne reakcije. Kar bi morda pred desetletji vest človeštva še globoko pretreslo in vzbudilo množične proteste, se danes nekako indiferentno sprejema. Že samo dejstvo, da se letno povzroči od 50 do 60 milijonov splavov na svetu, bi moralo vse ljudi do dna pretresti, brez ozira na versko, narodno, politično ali kakršnokoli drugo pripadnost. Moralna utrujenost in brezbriznost se polasčata človeštva.

Edino Cerkev je zares odločno in ogorčeno protestirala in še naprej pro-

testira. Neizprosna čuvarica temeljnih človekovih vrednot tudi ni mogla molčati. Papež že mesece ob vsaki priložnosti govori vsem, ki ga hočejo poslušati o tej za človeštvo usodni konferenci. Za njim protestirajo tudi mnoge narodne škofovske konference. Ni, da bi tukaj našteval tudi le približno vse izjave najvišjih cerkvenih inštanc. Omenim naj le, da je papež Janez Pavel II. poslal vsem predsednikom držav pismo — kar se v moderni dobi še nikdar ni zgodilo — znak, kakšno važnost polaga papež temu vprašanju —, v katerem jih prosi in roti, naj vendar vse store, da se predlogi konference ne odobrijo. Podobno je pisal tudi glavni tajnici konference z enako prošnjo. Vse te opozarja na usodne posledice, ki bi jih sprejete omenjenih predlogov imelo za človeštvo. Posledice za ženske, mladi- no in za nerojene otroke, katerim se

Moj [in Tvoj] Prijatelj

Vladimir Kos

*Zapel bom o prijatelju v nebesih,
zapel bom sredi orgel azaléj.
„Poslušam,“ veter šepeta in veje,
po binškošno, med poljskimi drevesi.*

*Saj ni mi treba Ga imenovati!
Nekoč je križan bil, in nekaj ran
je z žarki hládnoblagimi obdanih —
da dvomov se ne bo nam treba bati.*

*Prijatelj moj mi dal je razumeti,
da svet, cel svet drži v rokáh moči,
in da ne neha ga ljubeče graditi,
čepprav ga znamo — spet in spet — razdreti.*

*Prijatelj je! In moj! Ne pretiravam:
ves moj, in vendar ves je tudi Tvoj!
Še to me je učila šola vojne:
ljubezen, ki je bol ne stre, je prava.*

krati najosnovnejša pravica, pravica do življenja. Nerojeni otroci so predmet politične in gospodarske manipulacije, ko so v resnici nosilci upanja in znamenje obljube za bodočnost. Spopolno spolno svobodo, ki jo mladini konference v Kairu hoče priboriti, se ji dejansko povzroča nepopravljiva škoda. „Kakšno bodočnost nudimo mladini — se vpraša papež — če jim pustimo, da v svoji nezrelosti nebrzdano sledijo svojim nagonom, namesto da bi jih opozarjali in svarili pred skrajno kvarnimi posledicami njihovega spolnega izživljanja. Bati se je, da bodo jutri prav ti mladostniki, že odrasli, zahtevali od današnjih odgovornih ljudi obračun za to, da so jih oropali smisla življenja, ko jim niso povedali, kakšne so dolžnosti bitja, ki mu je dano srce in razum.“

Naj končan z besedami, ki jih je papež po obisku neke rimske župnije izrekel 12. aprila letos: „Vračam se v Vatikan, da bom tam molil angelovo češčenje z ljudmi. Pa tudi, da se borim proti programu Združenih narodov, ki hoče uničiti družino. Moj Bog, Združeni narodi, čisto preprosto vam rečem: Kaj delate! Spreobrnite se! Če ste res Združeni narodi, potem ne smete razdvajati, ne smete uničevati!“

20. marca 1994 je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu CARLA MICAELA STOCCA, hčerka Néstorja in Elizabete roj. Miklavc.

Zavedajoč se svetosti življenja...

TONE BRULC

Milan Vincetič: JELENGAR

*Naj se sedemkrat stori
seme Jelengarja
iz enega naj bodo tri
na slepo bom izbrala.*

*Če me prvo zaplodi
bom splavila ribo
če me tretje doleti
odpravim z rožmarinom.*

Naslov temu članku je začetni stavek slovenske ustave. Kdor ni sledil razpravam o ustavi in potem še o pravici do splava, bo vzkliknil: Kakšno idealno ustavo so si dali ti Slovenci! Že v prvem stavku, v preambuli, je poudarjena svetost življenja! Življenje je sveto, je nedotakljivo, je dobro zavarovano, celo v ustavi in to na prvem mestu. Kako pobožni, kako spoštljivi smo Slovenci do življenja, kako živimo po naukih matere Cerkev!

V ciklu kratkih pesmi *Jelengar* pa sodobni slovenski pesnik Milan Vincetič skuša iz domnevnih župnijskih kronik dokazati, da so Slovenke — vse pesmi imajo ženske naslove — že pred stoletji mislile v skladu z lani sprejeto slovensko ustavo, ki daje materi pravico do svojega trebuha — z drugimi besedami — do splava! Tako začetni stavek kot osem verzov dolga pesem Barbara so iz Nove revije, na katero je pred nekaj leti naše zdomstvo prisegalo z zaprtimi očmi. Če je navidezno prvi stavek obramba življenja, so pa verzi Vincetiča hvalnica splavu in spolni strasti, utemeljenima na namišljeni slovenski preteklosti. Velja ogledati, kakšne vrste je ta svetost življenja in do kod sega; očetovstvu navedenega stavka se dr. Tine Hribar ni nikdar odpovedal, ne ga zanikal, le zapisal je, da je bilo preveč nepotrebne hrupa na ta račun.

Preambula o svetosti življenja že v začetku ustave je res ganljiva, vendar oglejmo si, za kakšne vrste svetosti gre. V isti številki Nove revije (št. 102) je Tomo Virk napisal kritiko knjige „O svetem na Slovenskem“ dr. Tineta

Hribarja. Hribar je po njegovem prebrskal vse, kar je mogel in kar je našel o svetem v zgodovini, zraven tega je to „sveto“ kritično ocenjeval v svojih nadaljevanjih v Novi reviji, kar je čisto lepo in prav, razvil in napisal pa je istočasno svoje poglede o svetem in zgodovini svetega, kar pa ni tako prav in lepo, še manj pa utemeljeno. „Sveto“ je (bilo) po njegovem pred božjim, odtod tudi nenapisani zakoni — transcendenčna etika je drug izraz — božje je pa prišlo za njim. Sveto je pred vsakim zakonom, torej kaj bi z božjim v ustavi, če pa imamo pri roki „sveto“. Uvod v ustavo torej ne z Bogom, ampak s svetim, vitalističnim, sakralističnim, arhaičnim, nečistim, nedotakljivim, nerazločljivim, strašnim, ki ne pozna Boga, ki je brez božjega.

S tem „svetim“, ki ni več lastnina verujočih, postanemo vsi ljudje sveti, tudi in predvsem tisti, ki Boga ne priznajo, priznajo pa sveto, kot so ga poznali v antiki.

Torej, če se zavedamo svetosti življenja, po ustavi pa ima vsako bitje pravico do njega — potem bi kdo mislil: nič ne bo s splavom, svetost ga ščiti. Seveda bo, družba namreč daje pravico odločitve materi, morda bi še, ker smo tako originalni, dali pravico opazovalca tudi očetu, če ne tudi svetovalca, če smo se že prvi zavzeli za urejanje rojstev v ustavi. Kako boš materi vzel pravico do upravljanja s svojim trebuhom? Kakšna nesvoboda, kakšna krivica!/? Res je, da se ta svetost življenja nekaznovano preprečuje s splavom, še več — tisti, ki so proti splavu, bodo morali plačevati stroške splava tistim, ki so za splav in se ga poslužujejo kot ustavne pravice. Onega tretjega, ki bi imel pravico do rojstva in protesta, seveda ta svetost ne zadeva, ustava ga ne ščiti. Zaščitena je ženska, ki da mora v demokratični družbi imeti pravico, da odloči, če hoče in kdaj hoče roditi, biti mora avtonomna, suverena mora biti kot družbeno moralno in spolno

bitje. Če smo nekdaj govorili o narodni suverenosti, zakaj ne bi danes o ženski suverenosti?

Sploh pa nerojen zametek, človeški plod, ne voli, nima volilne pravice v demokraciji, ne v drugih družbenih sistemih. To so spoznale politične stranke, spoznale so pa tudi, da je ženska kot možnosten volilec dostopna prav s te strani. V tem obstoji demagogija strank, ki so za splav ali se hlinijo, da so za ženske pravice. Račun je torej precej dobro pripravljen: družba z ustavo jamči ženski pravico do splava, če je treba, se to lahko olepša z zvencimi besedami, od njih se pa pričakuje, da bodo volile stranke, ki so to pravico dale v ustavo.

Upravičenec ali upravičenci — moški in ženska — imata še vedno izgovor, da ne vesta, kdaj se začne življenje ploda. Odgovori so tako različni, da nam ne služijo, poslužimo se tistega, ki nam najbolj služi. Že različne vere nam dajejo tudi različne odgovore: za katoliško Cerkev se začne življenje s spočetjem, od prvega trenutka, zato je splav zločin, pa naj se splavi v kateremkoli trenutku nosečnosti, kakor je umor človeka, naj se ga umori v kateremkoli obdobju življenja.

Za mednarodno organizacijo za zdravje je pri tolikšnem razvoju znatnosti še vedno nejasen pojav začetka življenja, zato se ne spušča v razpravljanje o splavu kot načinu, ampak ga skuša napraviti čimbolj varnega.

Sploh pa, kakšni sorazlogi za splav? Navadno se navajajo: gospodarski, zdravstveni, notranji. Najmočnejši je pa še vedno: Kaj bodo pa ljudje rekli! Razumsko se tega zadnjega ne dá utemeljiti, je pa v družinah z dvema otrokoma, ki predstavljajo standard družino, najbolj pogosten. Eno je gotovo: ni splava brez posledic, tako fizičnih, kakor duhovnih.

Govorilo in pisalo se je o suverenosti naroda, ustava naj bi bila ravno izraz te suverenosti: nikogar nad menoj, nikogar ob strani, nikogar pod menoj, ki bi me mogel prisiliti, da bi sprejel zakone, ki jih ne maram, zato ker sem suveren. Zakon o dovoljenosti ali prepovedi splava je za „suverene“ samo eden izmed zakonov: Če ga hočem sprejeti, ga sprejemem, če ne... Rečeno z drugimi besedami: Če mi dá več slasti, oblasti, moči, dobička, ugleda, ga sprejemem, če ne, ne! Račun brez krčmarja — Krčmarja! bolje, da zapišem z veliko začetnico, da se Mu ne zamerim. Njemu bo treba polagati račune! Zato ga ni v ustavi.

Slovenska ustava govori o svetosti življenja, če pa o svetosti, potem je ali bi moralo biti za katoličana to nekaj vzvišenega, ki ne more biti v nasprotju s kazenskim zakonikom, kar je pravza-

prav nad njim. Ni nujno, da bi imeli vsi državljani enako mnenje o splavu, toda nujno je, da vsi spoštujejo ustavo in se je držijo. Prav v tem pa je levica prehitela lahkoverno desnico, ki je pod izrazom „svetost življenja“ razumela, da je človeško življenje zaščiteno od samega začetka. Niti samo desnico, ker je tudi izven Cerkve dosti ljudi, ki imajo o splavu isto mnenje kot Cerkev.

Po Drugem vatikanskem zboru smo „božje ljudstvo“ in kdor se ne drži cerkvenega nauka, ne spada k temu božjemu ljudstvu. Tako pridemo do paradoksa, da imamo Cerkev razklano v sami sebi, ali da je odstotek tistih, ki se še drži njenih naukov, tako nizek, da bodo (ali so že!) katoliške dežele za nekatoliškimi, kar zadeva splav.

Slovenska ustava torej ne ščiti vseh človeških bitij, nekatera so „izpostavljena“ — izpostavljen je nekdo, ki je obsojen na smrt, izpostavljen na milost in nemilost matere ali roditeljev. Največkrat o otrokovi usodi odloča mati, kakor je prej o usodi Slovencev odločala partija. Mati-partija, ki je imela v rokah usodo naroda. Njo so delali odgovorno za vse, koga bomo sedaj.

Ustava ali zakon, ki ne upošteva pravice slabotnih, nerojenih, ki pa

imajo vso pravico do življenja, ščiti torej samo močne ali tiste, ki so zmožni obrambe. Še več — ne samo da spregleduje pravice nemočnih, pusti, da nekdo drug odloča o njegovi usodi: je nekdo, ki mu zakon ali ustava dovoljuje, da dela zlo.

Če bi se slovenska Cerkev uprla ali zahtevala, da se splava ne vnaša v ustavo, s tem ne bi vršila pritiska na nikogar, branila in ščitila bi pravice še nerojenih, istočasno pa bi se tudi poslužila pravice, da predloži svoje mišljenje in poglede, do česar ima vsak pravico, posebno v demokraciji. Cerkev je razen tega kolegialna ustanova, njen glas je vedno veljal zaradi tisočletne izkušnje o spolnosti in plodnosti, posebno še, ker s tem obsoja sebičnost, ne pa zadovoljevanje spolnega nagona.

Ni dolgo, kar sem gledal film Črta smrti (Línea de la muerte), ki je izrazilo novodobni (new age) film, le o koncu bi podvomil, če spada še v gibanje nove dobe. Pri poskusih, da bi dognali pravico o onstranosti, dela skupina študentov medicine poskuse, vse dokler eden od njih ne umre. Takrat vzklikne eden od študentov: O Bog, odpusti nam, ker smo stopili na Tvoje območje! Nekaj podobnega je zaslišal

Izak, ko je stopil na božje območje, čeprav samo zato, da bi Bogu žrtvoval Jakoba.

Pravico dajati in jemati življenje ima Bog, človek je v obeh primerih samo njegov sodelavec: tako ko nastaja novo življenje, kot takrat, ko odhaja.

Še premislek: Zakaj bi ponujali našo vero drugovercem, če se je pa sami ne držimo? Zakaj pošiljamo misijonarje drugim narodom, da jih spreobrnejo, če smo pa mi že davno odpadli od vere?

O Jelengar, o Jelengar! Splav smo spravili v verze in ustavo, iz Edlingerja-Elengarja-svobodnjaka smo napravili Jelengarja svobodomisleca, božje smo pustili za sveto, iz poganškega svetega smo napravili demonično!

29. maja 1994 je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu DAMIJAN LOBODA, sin Cirila in Tildi roj. Štefe.

Nekaj obrobnih zapisov O POLOŽAJU SVETEGA SEDEŽA v drugi svetovni vojni

MARIJAN SCHIFFRER

Ko so pred nekaj meseci postali dostopni še zadnji dokumenti iz vatikanskih arhivov za leta 1939-1945, moremo sedaj vsaj približno uokviriti težave, s katerimi se je srečeval Sveti sedež v tem času.

Predvsem postane popolnoma jasno, da je Hitlerjeva protikatoliška gonga ogromno pripomogla, da je mogel Roosevelt izsiliti vstop Amerike v vojno. Sveti sedež se je še pred začetkom svetovnega spopada v okrožnici „Divini Redemptoris“ in v pismu nemškemu katoličanom „Mit brennender Sorge“ jasno opredelil do dveh brezbožnih gibanj tistega časa: komunizma in nacizma. Seveda pa so v praksi nastajale velike težave. Pokazalo se je, da so bila vsa natolcevanja levičarskega in seveda komunističnega tiska, češ da je Pij XII. videl v pohodu nacističnih čet neke vrste križarsko vojno, popolnoma iz trte izvita. Iz dokumentov se dá sklepati, da je sv. oče septembra 1941 vsaj pristal na nekakšno brušenje konic v okrožnici „Divini Redemptoris“ in tako omilil odpor ameriških katoličanov in škofov do vstopa ZDA v vojno ob strani Sovjetske zaveze, ali takoimenovano intervencijo.

11. marca 1940 je sprejel Pij XII. v posebni avdienci Hitlerjevega zunanjega ministra Joachima von Ribbentropa. Ta mu je skušal vsiliti idejo, da je nacionalsocializem ščit krščanstva, saj brani vero pred komunizmom. Papež je na to (po dokumentih), kratko odgovoril: „Nikoli ne vemo, kaj se bo zgodilo.“ Ko se je začel nemški vdor v Rusijo, sta pritisknili na papeža tako nemška kot italijanska vlada, naj Cerkev ta pohod podpre. Seveda pa so takoj reagirale tudi ZDA in tako je že v

začetku septembra 1941 Roosevelt poslal svojega osebnega zastopnika Myron C. Taylorja v Rim. Taylorju je priskočil na pomoč še italijanski poslanik pri Svetem sedežu Attolico ter je skušal (najbrže iz kakšnega osebnega interesa — državnega gotovo ne) pregovoriti Domenica Tardinija, naj vpliva na sv. očeta, da bi omilil svoje stališče do komunizma.

Domenico Tardini, tajnik kardinala Maglioneja, je sploh markantna osebnost v teh dokumentih: Rimljan po rojstvu in rodu, živahen, skeptik in sarkast, je v zvezi s temi pritiski zapisal: „Sveti sedež je še o pravem času jasno spregovoril. Ničesar ne morem dodati, niti vzeti. Govoriti danes bi pomenilo dajati politične izjave. Pravzaprav bi morala Nemčija pojasniti svoje stališče, saj je bila še do včeraj zaveznica SZ. Kar se mene tiče, bi želel, da bi bil komunizem, najhujši sovražnik katoliške Cerkve, uničen. Toda, žal, ni edini sovražnik. Nacionalsocializem ni nič boljši. Zato je nesmiselno pripenjati kljukasti križ na zastavo takoimenovane križarske vojne proti komunizmu. To bi pomenilo izganjati hudiča z Belcebubom.“

Istočasno beremo telegram, ki ga je poslal von Bergen, nemški poslanik pri Svetem sedežu, v Berlin: „Vzrok, da je Vatikan tako rezerviran do našega pohoda v Rusijo, je gotovo zaradi položajakatoliške Cerkve v Nemčiji in zasedenih državah. Katoliška Cerkev se boji, da bi po uničenju boljševizma prišla z dežja pod kap. Če naj papež ponovno obsodi komunizem, se mora izreči istočasno proti pogajanju Cerkve v Nemčiji.“ Takrat pa je že životarilo v nacističnih koncentracijskih taboriščih več tisoč nemških, poljskih, slovenskih, francoskih in drugih duhovnikov. Toda tudi na nasprotni strani oceana so pričakovali papeževo besedo: ne toliko obsodbe boljševizma (to so že poznali) kot odobritve ameriške podpore Sovjetski zvezi. Prvega sept-

embra 1941 je poslal apostolski delegat v Washingtonu Amleto Cicognani v Rim obširno poročilo o razpoloženju ameriških škofov in katoličanov. Mnogo škofov, porodu Ircev, kot napr. nadškof iz Bostona in Baltimora - Washingtona, je nasprotovalo že ameriški pomoči Angliji, vsi brez izjeme pa ameriški pomoči Sovjetski zvezi. Zanje je veljala enciklika Divini Redemptoris Pija XI. iz leta 1937. Seveda pa je bil pritisk na škofo s strani vlade in drugovercev, češ da niso dobri državljani, vsak dan večji. Zato je že nadškof v Detroitu, Mooney, izrazil željo, da bi Sveti sedež dal encikliki kako širšo interpretacijo, zlasti ko se je škof Hurley pri sv. Avguštinu v Floridi odprto opredelil za intervencionizem.

Poslanstvo Myrona C. Taylorja je imelo namen predložiti tri točke v obravnavo („Evviva enakost,“ je zapisal Tardini v svojo beležnico):

1. Pridobiti papeža, da odobri Atlantsko listino z dne 14. avgusta 1941.
2. Prepričati ga o potrebi ameriške pomoči SZ v boju proti Hitlerju.
3. Pomiriti ga, češ da je SZ obljubila spoštovati versko svobodo.

Roosevelt je v resnici, po nasvetu

Tittmanna, svojega odpravnika poslov v Vatikanu, sporočil sovjetskemu poslaniku v Washingtonu, da bo kongres le s težavo odobril razširitev zakona „land and lease“, zaradi sovražnega razpoloženja vplivnih skupin v parlamentu do SZ. Glede tretje točke je obljubil Roosevelt, da bo vztrajal na tem, da bo v bodoči sovjetski ustavi zagotovljena svoboda vere in da ga bo v tem podpirala sovjetska propaganda v Ameriki. Sicer pa Roosevelt niti ni čakal sovjetskega zagotovila. V osebni pismu papežu z dne 3. septembra 1941 se postavlja sam za garanta, da se bo položaj katoliške Cerkve v Rusiji zboljšal, sicer pa, je zapisal, v Rusiji so cerkve že odprte. Če tu dodamo nekaj osebnih mnenj: Roosevelt je bil cinik do skrajnosti, telesni in še bolj moralni invalid (dolga leta je varal ženo s svojo tajnico in ženo tako posredno potisnil v družbo lezbijke) in je povsem verjetno, da tega, kar je pisal, sam niti verjel ni. Tudi Tardini dodaja z žgočim sarkazmom: „Predsednik je z malim zadovoljen. Po poročilih, ki jih imamo mi, sta odprti le dve katoliški cerkvi: ena v Moskvi in druga v Leningradu.“ V svojem razmišljanju Tardini nadaljuje: „Kdor resnično hoče moralno in versko dobro ruskemu narodu, mora želeto uničenje komunizma. To pa ni Rooseveltovo mnenje. Osebnost me boli, ko vidim, s kako gotovostjo veruje v nadaljnji obstoj in razvoj komunizma. Roosevelt je prepričan, da bo do verske svobode prišlo dosti hitreje v Stalinovi Rusiji kot Hitlerjevi Nemčiji.“

Kot že zapisano, je Rooseveltov odposlanec Taylor prišel v Rim 9. septembra 1941 in bil sprejet pri sv. očetu naslednji dan. Kaj sta govorila, ni nikjer zapisano, predstavljamo pa si lahko, da je bil razgovor isti ali vsaj zelo podoben onemu, ki ga je imel malo pozneje s kardinalom državnim tajnikom Maglionejem in tajnikom Tardinijem. Kar se prve točke razgovorov tiče, ni bilo težav, načela atlantske listine so se krila z zahtevami Pija XII. po pravičnem miru za vse narode. Papež bo ta načela mogoče v svojem govoru kdaj ponovil, tako so se zmenili, noče pa mešati svojega glasu z glasovi politikov. Kar se tiče papeževega nasveta ameriškemu katoličanom za sodelovanje s SZ in reinterpretacijo enciklike „Divini Redemptoris“, je kardinal Maglione ponovno poudaril, da ostaja

Sveti sedež pri obsodbi komunizma. Nikjer pa papež ni spregovoril ene same besede proti ruskemu narodu. Papež je tudi obsodil rasizem. Kljub temu ni mogoče reči, da je papež sovražen nemškemu narodu. Tardini, ki je ostal zadolžen, da pripravi Rooseveltu odgovor, je stresel vso notranjo stisko na obrobne opombe. Takole piše: „Misli nesrečnega sestavljalca odgovora: Rooseveltovo pismo je napravilo name porazen vtis. Zagovarja z vsem srcem komunizem. V izčrpani Evropi in uničeni Nemčiji bo komunizem po mojem mnenju absoluten gospodar. Če že ne morem zapisati, naj tak prerok (kar naj bi bil Roosevelt) pogine, bom vsaj zapisal, naj se tak prerok moti.“ Nadalje si je zapisal nekatere misli za odgovor: poudariti ameriško velikodušnost, ne polemizirati o komunizmu, ne zapisati ničesar, kar bi se dalo pozneje politično zlorabiti. O svojem razgovoru s Taylorjem je še dodal: „Ko smo že končevali, sem prosil Taylorja, če mi dovoli še eno vprašanje. Rekel sem: »Vzemimo, da bo komunizem zmogovit, nacizem pa uničen. V Evropi bo nastal nekako položaj — zasedena po sovjetskih četah, bo predstavljala ogromen vojaški potencial, pred katerim se bodo ZDA naenkrat znašle, bo pa prav tako napadalen kot nacistični. Ali imajo ZDA to jasno pred očmi? Ali lahko to preprečite?« Taylor je bil v zadregi z odgovorom. Rekel je le: »Do you think (tako mislite)?« Ko sem odgovoril, da sem o tem prepričan, je umolknil.

Na zunaj je bil Taylorjev obisk uspešen. Uradni odgovor Svetega sedeža (brez Tardinijevih dvomov) ni povedal veliko in je omenjal, da bo Taylor pač vse ustno razložil.

Apostolski delagat Cicognani je dobil navodila, kako tolmačiti „Divini Redemptoris“, ameriški episkopat pa je izvolil nadškofa Mc Nicholasa iz Cincinnatija, da v pastirskem pismu to tolmačenje razloži vernikom. Kaj je bilo v tem pastirskem pismu zapisano, žal ni znano, značilno pa je, da so ško-

VLADIMIR KOS

Vijolični večer po dežju

*Z rdečim se módro v vijoličnost združi,
v vijolic preprogo in v plot azaléj.
In v košček večernega svoda na luži
in v trak, ki visi, ves razmočen, od vej.*

*V vijoličnem mraku se zvezda zasveti,
še ena, še ena, in zdaj so cel svod!
Med vejami noči si jih skuša nadeti
v lasé, da bo lepša za sonca prihod.*

*Še meni nocoj je vijolično blágo:
pri meni je binškoštni veter v gosteh.
Povprašati hočem, kako je s to vlago,
ki v revmo spreminja se v duše kosteh.*

Ljubi žarek

*Iz temnega nebá pokuka žarek
in previdno sem, previdno tja v viharju,
ki v njem dreves vrhovi trepetajo.*

*Iz svoda temnih oken hiše stare
bi rad med valčke v plesa kolobarju
se šel igrat, a z belih pen morjá
se gib za gibom strt na breg razlije.*

*In véndar — ljubi, svetli žarek, pridi!
Od mórja malce vstran, v četrť med nami —
kjer streha s pločevine sobo krije.*

*In skloni se k ubogi, stari mami,
svetló — topló, ker njej že peša vid.
Morda zaslutil luč v predoru ran —
saj naš Gospod trpel je tudi zánjo.*

fje izbrali prav Mc Nicholasa, ki je bil apolitik in si je bilo težko predstavljati, da bi vlada lahko nanj izvajala kakršenkoli pritisk. Proti intervencionizmu se je oglasil še nadškof iz Dubusque: „Čas je že, da prenehamo delati razliko med rdečo armado in sovjetsko vlado, ko vsi vemo, da vojski poveljuje brezbožni tiran.“

Šest tednov pozneje je Japonska napadla ZDA v Pearl Harborju in okoliščine so se popolnoma spremenile. Problem intervencije ali neintervencije se je rešil sam od sebe. Roosevelt ni potreboval nobene pomoči več za svojo povezavo s komunizmom. Zaradi novega stanja je brez odpora postal njegov zaveznik v vojni proti prav tako veri sovražnim silam osi.

MISLI k bogoslužnim berilom v avgustu

CIRIL SORČ

19. navadna nedelja

7. avgusta

Elija je hodil v moči božje jedi

Berilo iz Prve knjige kraljev (1 Kr 19, 4-8)

Preroku Eliju so pošle moči in si zaželi smrti. Toda kruh in voda, ki mu jo je preskrbel Bog, zadostujeta, da dosepe do božje gore Horeb. Bog nas nikdar ne pošilja tako daleč, da ne bi mogli tja hoditi, ali: poleg zemljevida nam daje tudi popotnico. Kolikokrat omahujemo in tožimo, namesto da bi segli po popotnici, ki nam jo je pripravil Bog po evharistiji. Brez te hrane je pot resnično predolga. Zato Bog tudi nam pravi: „Vs-tani in jej!“

Živeti moramo v ljubezni kakor

Kristus

Berilo iz Pisma apostola Pavla Efežanom (Ef 4, 30-32; 5, 1-2)

Za kristjana — človeka, ki prejema božji kruh — je značilna daritvena drža. Kakor se je Kristus iz ljubezni dal za nas v „daritev in krvavo žrtev“, tako naj bi se kristjan razdajal in žrtvoval za svoje brate. Tako bodo kristjani — od Boga ljubezni otroci — drug drugemu opora na življenjski poti, bodo nekaj takšnega kot je kos kruha ali požirek vode, ki človeku sredi puščave življenje okrepi in opogumi za pot, ki je pred njim.

Živeti moremo le v moči Jezusovega kruha

Iz svetega **evangelija** po Janezu (Jn 6, 41-51)

Za množico, ki je bila deležna Jezusove pogostitve v naravi, je bil prevelik napor, v njem, čigar družino so dobro poznali, prepoznati božjega Sina. Bil je preveč domač, da bi mu verjeli, da prihaja od nebeškega Očeta in da bi ga prejemali kot kruh življenja. Toda večno življenje je prav v tem, da v Jezusu iz Nazareta prepoznamo učlovečenega Boga in da v pšeničnem kruhu prejemamo „meso za življenje sveta“. Na zunaj tako domače stvarnosti in vendar s tako božansko vsebino! Ta Jezusova domačnost in vsakdanost bo izzivala

„godrnjanje“ do konca sveta. Tistim, ki ga bodo prejemali, pa bo „hrana zvečičanja“.

20. navadna nedelja

14. avgusta

Povabljeni smo na božjo gostijo

Berilo iz knjige Pregovorov (Prv 9, 1-6)

Modrost v stari zavezi ne vabi k pouku, ampak na gostijo; učlovečena božja modrost — Jezus Kristus — nas ne vabi samo k verouku, ampak tudi (in predvsem) h gostiji življenja — sveti maši. Največ pa bodo odnesli od te gostije preprosti in po merilih sveta nespametni, tisti, ki se bodo dali poučiti in voditi božji Modrosti.

Umevajmo, kaj hoče Bog od nas

Berilo iz Pisma apostola Pavla Efežanom (Ef 5, 15-20)

Resnična modrost je v tem, da razlikujemo med vinom, ki nas opija in nam zamegli razum, in med vinom, ki naš um bistri in ga usposablja za resnično veselje in zahvaljevanje. To „vino“, ki v resnici razsvetljuje naše srce, je sveti Duh v nas. Ta nas uči božjih melodij in nas privzema v „zbor“ svete Trojice: Očeta in Sina in Svetega Duha.

Jezus nam daje sebe v hrano

Iz svetega **evangelija** po Janezu (Jn 6, 51-58)

Gostijo, katero nam pripravlja Jezus, moremo razumeti samo z božjo modrostjo. Za Jude, pa tudi za naše sodobnike, ki se zanašajo na božjo modrost, je Jezusovo govorjenje o hrani iz nebes in vabilo na uživanje njegovega telesa in krvi, skregano s pametjo. Toda Jezus se tu ne prilagaja človekovim sposobnostim dojemanja, ampak ostane zvest nezaslišaniosti svoje ponudbe. Kristusovo telo in kri sta resnična jed in pijača, vse drugo je le nadomestek z „omejenim rokom uporabe“ in zato tudi z malenkostnim učinkom. Še nekaj: tudi presnova je tukaj obrnjena na glavo: nismo mi tisti, ki bi priličili hrano sebi, ampak je hrana, ki nas

prilichi sebi. Kristjan, ki Kristusa uživa, živi po njem, ostaja v njem, postaja njemu podoben.

Vnebovzetje Device Marije

15. avgusta

Marija je umrla, kakor umirajo vsi ljudje, a njeno telo ni strohnelo v grobu, ne čaka več vstajenja. Takoj ob smrti jo je Jezus obudil, in Marija je zaživela novo, lepše življenje z dušo in telesom, ki bo trajalo vso večnost pri Sinu v nebesih.

Marija je bila po posebni božji milosti obvarovana izvirnega greha in

zato je tudi kazen za greh ni mogla zadeti. Celo življenje, od spočetja in rojstva, prek javnega delovanja, vse do smrti in vstajenja je bila povezana s svojim sinom Jezusom. Prav zaradi

te povezanosti je bila prva deležna poveličanja ne le duše, ampak tudi telesa.

Marijino vnebovzetje je poroštvo, da bodo božji otroci poveličani tudi po telesu. Če hočemo to doseči, moramo tudi mi biti v življenju povezani z Jezusom po Marijinem zgledu.

Vsi upamo na nebesa, na tisto dovršitev in dopolnitev, ki jo je Kristus dosegel s svojim vstajenjem, nam pa jo obljubil in postavil za cilj. Marija je to dokončno dopolnitev že doživela, ker je verovala. Tudi mi jo bomo, če bomo božjo besedo zvesto poslušali in se po njej ravnali.

Naše telo ni nekaj manjvrednega, kar bi dokončno strohnelo. Ob koncu časov bo dovršen in dopolnjen ves človek. Večno življenje bo uživala ne le naša duša, tudi naše telo bo vstalo in bo poveličano deležno nesmrtnosti. Če ne bi imeli upanja v vstajenje in v večno življenje, upanja, da bomo z Marijo v nebesa vzeto nekoč tudi mi deležni slave vstajenja, bi nas gotovo mučila brezupnost glede vsega, kar delamo. Verovati v večno življenje pomeni upati, da nič od tega, kar storimo, ne bo šlo v izgubo, temveč bo vse prenovljeno, vse bo dobilo večno vrednost. Ker upamo v nebesa, moramo verovati v svet, po katerem teče naša pot k nebesom. Tu živimo, delamo, trpimo, pomagamo ljudem, ljubimo življenje in se trudimo, da bi bilo čimbolj človeško in čimbolj božje.

Marija je polna božje slave

Berilo iz knjige Razodetja (Raz 11, 19 a; 12, 1-6 a. 10 ab)

Kdo je žena obdana s soncem iz Janezovega Razodetja? Eni vidijo v njej Marijo, drugi Cerkev, nekateri celo staro zavezo. Nobenega nasilja nad berilom ne delamo, če ga nanašamo na Marijo, saj je ona končno rodila tistega, ki ga je stara zaveza pričakovala, in tistega, ki je glava novozaveznega božjega ljudstva, Cerkve. Zato je ona „Skrinja zaveze“ in „Mati Cerkve“ obenem. Zarod Žene — Odrašenik Jezus Kristus — je zadal kači — hudiču — smrtni udarec, zato je njena moč ome-

Jezusova spremenitev na gori 6. avgust

To je star praznik, spomin veličastnega dogodka na gori Tabor. Malo zatem, ko ga je apostol Peter priznal za Mesija, se je Jezus ob navzočnosti Mojzesa in Elija spremenil pred svoji tremi izvoljenimi učenci: Petrom, Jakobom in Janezom.

Jezusova spremenitev je bila v

jena in tistim, ki so Kristusovi, ne more škodovati.

Marija je prva deležna neumrljivosti

Berilo iz Prvega pisma apostola Pavla Korinčanom (1 Kor 15, 20-26)

Zadnjo besedo ima življenje in ne smrt. Kajti Kristus je s svojo smrtjo in vstajenjem premagal smrt in njeno „želo“ — greh. Zato je on prvenec novega človeštva. Tisti, ki so njegovi, so tudi deležni njegove zmage in poveličanja. Na poseben način vsekakor

tem: notranje veličastvo, ki je bilo od začetka navzoče v Kristusovi človeški naravi, se je zdaj pokazalo na zunaj. Ta Kristusova spremenitev je predznamenje in napoved njegovega vstajenja ter dokončnega spremenjenja in preoblikovanja, ki se je uresničilo v Kristusovi človeški naravi po vstajenju.

Jezusova spremenitev tudi nam zagotavlja, da je „naša domovina v nebesih, od koder tudi pričakujemo odrešenika, Gospoda Jezusa Kristusa. Ta bo z božjo močjo, s katero si

more podvreči vse, preobrazil naše bedno telo, tako da ga bo naredil podobno svojemu poveličanemu telesu“ (Flp 3, 20-21). Kristjanova spremenitev bo popolna šele v večnem življenju, uresničevati pa se je začela že tukaj, od krsta dalje. Kristusova milost je kvas, ki kristjana odnotraj preoblikuje, in spreminja po Kristusovi podobi, pod pogojem, da skupaj z njim nosi križ.

Marija, ki mu je z vsem bitjem pripadala že tu na zemlji, tako da more sedaj v polnosti uživati Sinovo slavo.

Bog povišuje nizke

Iz svetega evangelija po Luku (Lk 1, 39-56)

„Blagorji, ker je verovala!“ Samo človek, ki je poln Boga, more osrečevati druge; samo iz srca, ki je v polnem sozvočju z Bogom, more privreti hvalnica, ko: je Marijin Magnificat (Moja duša poveličuje Gospoda). Marijina hvalnica bo odmevala do konca sveta po ustih tistih, ki po Marijinem zgledu vse „stavijo“ na Boga.

Je pa to hvalnica, katero moramo peti bolj z življenjem kakor z usti.

21. navadna nedelja

21. avgusta

Ostati hočemo zvesti Bogu

Berilo iz Jozuetove knjige (Joz 24, 1-2 a. 15-17. 18 b)

Na velikem ljudskem zborovanju v Sihemu je Jozue, ki je pripeljal izvoljeno ljudstvo v obljubljeni deželo, zahteval od ljudstva, naj se odloči: ali bo služilo

Stojimo ali sedimo?

EDO ŠKULJ

Do konca druge svetovne vojne smo Slovenci veljali za priden narod, zdaj pa je očitno drugače. To se kaže tudi v bogoslužju. Ob prvi priložnosti se usedemo in kar naprej sedimo. Na Slovenskem se še nismo navadili telesnih drž, ki jih je prinesla bogoslužna prenova. Medtem ko so drugi narodi in dežele to že zdavnaj osvojili, pa pri nas vsaka župnija dela po svoje. In vendar so bogoslužna navodila jasna.

Kot je bilo v pesmarici Hvalimo Gospoda, tako je tudi v Slavimo Gospoda označeno, kdaj pri maši stojimo, sedimo in tudi klečimo (od št. 270 naprej). Med začetnim obredom,

to je od začetka do glavne prošnje, stojimo. Med obema beriloma in medberilnim spevom sedimo, pač pa stojimo od evangelija (tudi med spevom pred evangelijem stojimo, kot je uvod nanj) med veroizpovedjo in prošnjami vernikov do priprave darov, pač pa sedimo med pridigo. Sedimo tudi med pripravo darov. Med prošnjo nad darovi vstanemo in stojimo prav do konca obhajila. Lahko klečimo med evharistično molitvijo, to je od sveta do očenaša ali vsaj med spremljenjem). Kjer pa imajo stole brez klečalnikov, pa stojimo. Vsekakor pa ni primerno, da bi v tem času sedeli. Od prošnje po obhajilu do mašnega

sklepa pa zopet stojimo. Najbolj enostavno je, če se ravnamo po zgledu somašnikov, kadar pač so.

Stoja je bila osnovna telesna drža v bogoslužju, posebno v prvih stoletjih, ko so verniki klečali samo na določene dneve. Vzravnana pokončna stoja je naravno znameje spoštovanja. S tem na zunaj pokažemo pripravljenost, da takoj in zvesto napravimo vse, kar nam Gospod naroča. Klečanje na kolenih je drža, ki izraža globoko češčenje, zbranost in molitev, zato običajno klečimo pri češčenju evharistije. Vendar je klečanje bolj zasebna in osebna, kot pa bogoslužna molitvena drža. Sedenje je telesna drža, ki olajšuje zbrano poslušanje. Kadar sedimo, se čutimo razbremenjene, počite, sproščene in se zato lažje prepustimo notranjemu poslušanju, sprejemanju in razmišljanju.

Bogu njihovih očetov, ki jih je izpeljal iz egiptovske sužnosti, ali pa bogovom ljstva, v katerega sredi zdaj prebivajo. Odločitev je bila jasna in soglasna: „Bog ne daj, da bi zapustili Gospoda... Tudi mi hočemo služiti Gospodu, ker je naš Bog!“ Bog tudi nas postavlja pred odločitev, kajti ne moremo sedeti na dveh sedežih. Smo se odločili?

Skrivnost zakonske zveze v Kristusu in Cerkvi

Berilo iz Pisma apostola Pavla Efežanom (Ef 5, 21-32)

Starozavezno ljudstvo — Izrael — se odloča za Boga na podlagi prejšnje odločitve Boga zanj. Novozavezno ljudstvo — Cerkev — se odloča za Kristusa na podlagi njegove odločitve za to ljudstvo. V luči te odločitve — zaveze moremo razumeti skrivnost zveze moža in žene v zakonu. Kakor se je Kristus popolnoma podaril Cerkvi, tako da je ta njegova skrivnostno telo, tako naj se tudi zakonca popolnoma podarita drug drugemu, tako da ne bosta več dva, ampak „eno telo“. Samo v tej daritveni drži Boga in Kristusa prejme zakonska zveza veličino in trdnost. Vsi drugi razlogi za trdnost in vztrajnost so, kakor vidimo iz prakse mnogih današnjih zakoncev, neprepričljivi, predvsem pa neučinkoviti.

Kristus ima besede večnega življenja

Iz svetega **evangelija** po Janezu (Jn 6, 60-69)

Z napovedjo sv. Rešnjega telesa in Rešnje krvi je postavil Jezus svoje poslušalce in učence pred trdo preizkušnjo in odločitev. Moralo je priti do „ločitve duhov“. Tudi od nas zahteva, da ga priznavamo za Božjega Sina, ki prihaja od Očeta in se nam daje v hrano.

22. navadna nedelja

28. avgusta

Spolnjujemo božje zapovedi in jim nič ne dodajamo

Berilo iz Pete Mojzesove knjige (5 Mz 4, 1-2. 6-8)

Božje zapovedi so vzvišene nad vsako človeško modrost. Ljudstva imajo svoje zakone, ki so odsev njihove miselnosti in zato vedno potrebne spremembe. Postave, ki jih je Bog dal Izraelu, pa so nespremenljive, kajti izvirajo od živega Boga in so izraz njegove bližine. Druga ljudstva se ponašajo s politično ali vojaško močjo, z zemeljskim bogastvom, s posvetno modrostjo; bogastvo, moč in modrost tega majhnega naroda pa so postave, ki si jih ni samo izmislilo, ampak jih je prejelo od Boga, in ne bodo nikoli zastarele.

V dejanju izvršujemo božjo voljo
Berilo iz Pisma apostola Jakoba

(Jk 1, 17-18. 21 b-22. 27)

S poslanjem svojega Sina je Oče daleč presegel dobroto svoje postave, dane v stari zavezi. Njegova beseda ni zgolj zunanji smerokaz na naši poti, ampak je vsajena v našo notranjost. Toda še tako popolna in notranja postava nič ne velja, če je ne upoštevamo in uresničujemo v življenju. Beseda, ki je za vse ljudi in vse čase, se mora utelesiti v čisto določenih razmerah in po čisto določenih ljudeh. Za Jakobove vernike pomeni „obiskovati sinove in vdove v njih stiski“. Kaj pa za nas?

Ne nadomeščajmo božjih zapovedi s človeškimi izročili

Iz svetega **evangelija** po Marku (Mr 7, 1-8. 14-15. 21-23)

Do česa pripelje „dodajanje“ božjim zapovedim, lahko vidimo iz prakse farizejev in Judov sploh v Jezusovem času, ko so do onemoglosti nizali različne zapovedi in prepovedi, med katerimi je tudi zapoved umivanja rok, čaš in vrčev. Pri tem ni več opaziti bistva in še manj duha. Tako postane izpolnjevanje zapovedi zgolj formalizem, oklepanje oblike brez vsake vsebine. Ni zunanost tista, ki pogojuje notranjost. Od tod — iz srca — prihajajo ljudem hudobne misli... Opomin, ki si ga vzemimo k srcu predvsem takrat, ko skušamo zgolj z nekimi zunanji dejanji zakriti našo notranjo praznino. ●

Posvetimo se Mariji!

LOJZE KUKOVICA

Po veri vemo, da je Marija naša duhovna mati. Tako jo imenujemo v besedi in pesmi, tako v naših osebnih molitvah kot na naših skupnih verskih prireditvah. Marija nam je tako blizu, kot nobena zemška mati ne more biti blizu svojemu otroku. V težavah in stiskah se zatekamo k njej. Če bi se nam preveč dobro godilo, bi obstajala nevarnost, da nanjo in na Boga nekoliko pozabimo. Tako pa nam življenje vedno znova dokazuje, da živimo v solzni dolini, v kateri je več solzá kot smeha, več težav kot mirne sreče. Težav vseh vrst, od materialnih do duhovnih, tako osebnega kot skupnega značaja. Kajti živimo v veliki svetovni krizi — krizi zlasti verskih in moralnih vrednot. Teoretični in praktični materializem so polasča množic, zlasti v takomenovanem prvem svetu, od katerega pa prihaja že tudi med nas. Svet si hoče ustvariti materialistično civilizacijo, v kateri se vse meri le po tem, koliko ugodnosti in trenutnega užitka prinaša. Kot posledica pomanjkanja žive vere v Boga se postopoma ruši tudi na božji postavi zgrajeni moralni red. Če Boga ne priznamo za svojega Gospoda, potem skoro ni več razlike med dobrim in slabim. Potem je vse dovoljeno, kot je dejal veliki ruski pisatelj Dostojevski. Svet zgublja čut za greh, ne smatra ga več za moralno zlo. Pogosto se ga celó proslavlja kot postopno osvobajanje človeštva od vseh vezi, ki bi kakorkoli od zunaj človeku skušale določati, kaj je dobro in kaj slabo. Skušnjava iz raja se ponavlja in človeštvo ji podlega.

Tudi v Cerkev pljuskaajo valovi te krize. Pri nas kristjanih gre v bistvu za krizo vere. Slabi nam vera v Kristusa, v Cerkev, v cerkveno učiteljstvo, v moralni red, ki ga Cerkev v božjem imenu proglašča. Vedno je več kristjanov, ki se sicer še izpovedujejo za takšne, a njih življenje nosi vedno manj pečat krščanstva. Živijo običajno v grehu, torej odcepljeni od žive trte, ki je Kristus. Kot suhe mladike so v nevarnosti, če se ne spreobrnejo, da jih

nekoč božji Vinogradnik dokončno odstrani in vrže v ogenj, kakor je to Kristus sam napovedal v priliki o trti in mladikah. Kot posledica verske krize se pogrezamo v krizo moralnega življenja. Moralni permisivizem, hedonizem in sekularizem se kot strupena megla vriva v celotno krščansko družbo.

V ta čas velike krize je posegla Marija, Jezusova in naša mati. V pogostih sporočilih, od Fátime naprej, ki jih na različnih krajih in v različnih časih naslavlja na Cerkev in svet, nas v materinski zaskrbljenosti vzpodbuja

k molitvi, pokori in spreobrnjenju. Vabi nas, naj se v teh grozečih časih še posebej tesno privijemo k njej. In kot so se v času vesoljnega potopa zatekli v Noetovo barko tisti, ki jih je Bog odbral, da se rešijo, ker so sledili božjemu klicu k spreobrnjenju, tako nas nebeška Mati vabi v svoje brezmadežno Srce, ki je kot nova rešilna barka, v kateri se bomo rešili verskega in moralnega potopa. Toda, žal, se tudi danes pogosto dogaja, kot se je dogajalo v Noetovem času, ko skoro nihče ni verjel božjim grožnjam in zato niso prenehali s svojim slabim počen-

janjem. Bog ne dopústi, da bi tudi mi kristjani ne prisluhnili prosečemu glasu svoje Matere, da ne bi ostali gluhi za njena svarila in prošnje.

In k čému nas poziva Marija? K vztrajni hoji za Kristusom in — v kolikor je potrebno — k spreobrnjenju življenja in zato tudi k pokori. Pa še k nečemu posebnemu, namreč da se popolnoma posvetimo njenemu brezmadežnemu Srcu, in to posvetitev potem tudi v vsakdanjem življenju res živimo. Od Fátime naprej Marija to prošnjo zmeraj znova ponavlja, znak, kako veliko važnost ji daje.

Človeštvo se bo moglo rešiti le, če se vrne k Bogu in tistemu, ki ga je Bog poslal na svet za našega Odrešenika. A kako naj se to zgodi, če pa trdovratno vztraja v svojem odklanjanju Boga in celó odkritem uporu proti njemu? Tu poseže vmes Marija. Ona kot Jezusova mati in naša duhovna mati je tudi mati današnjega človeštva, tudi vsakega izmed nas. Ko je Marija sprejela božje povabilo, naj postane človeška mati drugi božji osebi, je istočasno pristala postati tudi mati njegovega skrivnostnega telesa, Cerkve.

Poslanstvo matere je, da varuje, brani in vodi svojega otroka k pravi sreči. Marija je postala naša vodnica h Kristusu, v katerem edinem je možno zveličanje. Še več, postala je naša pot k njemu. Če potrebno, pot našega povratka k Bogu. Zato se danes na toliko izrednih načinov javlja človeštvu. Hoče nas prepričati znova, da ni odsotna temu svetu, da živi in deluje sredi svojih otrok. Z globoko materinsko zaskrbljenostjo nas vabi, naj se popolnoma izročimo njenemu brezmadežnemu Srcu, simbolu njene neizmerne ljubezni do nas. Naj se ji izročimo tako osebno kot družinsko, kot narod in vsa človeška skupnost. Kajti kriza ne prizadeva le posameznika, temveč v veliki meri tudi vso človeško skupnost, od družine do mednarodnih združenj. Sami čutite, v kakšni nevarnosti so vaši otroci, da jih ne bi pokvarjen svet potegnil za seboj. Zanje skrbite, da bi ohranili svoj največji zaklad, vero in z njo tudi lepo krščansko življenje.

V zavesti, kako ogrožena je danes družina in tudi krščanska družina, je papež Janez Pavel II. proglašil letošnje leto za leto družine. Isto so storili tudi Združeni narodi. Vendar papež o-

zarja, kako prav z najvišje mednarodne ustanove grozi družini kot božji ustanovi velika nevarnost — nevarnost, da se prav to leto družine spremeni v leto proti družini. Kajti Združeni narodi hočejo prodreti z novim konceptom družine, v katerem bi imeli svojo polno mesto celó zakoni in družine homoseksualcev. Prav tako Združeni narodi predlagajo, da vse države z zakonom uvedejo masovno propagando protispočetnih sredstev, brez ozira na njihovo moralno oznako. Še več, ne ustavijo se niti pred umorom še nerojenih otrok. V predlogu, ki ga bodo predstavili Združeni narodi vsem državam članicam vsega sveta, naj z zakonom zaščitijo vsem nosečim ženskam, tako poročenim kot neporočenim, popolno svobodo, da same odločijo, ali naj dovolijo, da zagleda luč sveta otrok, ki ga nosijo pod svojim srcem. Tako se podirajo eden za drugim obrambni zidovi moralnega reda na vseh področjih. Bije se boj ne le za krščansko, temveč za splošno človečansko civilizacijo.

V tem razburkanem času nas Marija poziva, naj se ji popolnoma izročimo. Sicer smo njeni otroci, tudi če bi tega ne priznali ali pa tega ne živeli. A čim bolj zavestno živimo to svetlo resnico naše vere, tem bolj srečno in mirno bomo preživljali te težke čase. Izročimo se ji znova danes in pogosto to popolno izročitev ponavljajmo in jo skušajmo živeti vsako uro svojega življenja, kot lepo molimo v preprosti molitvi „O, Gospa moja, o Mati moja...“

Tudi Jezus se je popolnoma izročil materinski skrbi svoje matere Marije. Od trenutka, ko ga je ob angelovem oznanjenju spočela v svojem telesu, do trenutka, ko je na križu izdihnil svojo dušo. Kot je bila ona

vsja predana svojemu materinskemu poslanstvu do njega, tako je bila in je še vedno materinsko zaskrbljena za njegovo skrivnostno telo, v katerem smo udje tudi mi. Ko se je Kristus vrnil k Očetu po dovršeni odrešenjski nalogi na tej zemlji, je pustil pri svoji komaj rojeni Cerkvi svojo mater. Tako je ona že na zemlji, na viden način, začela izvajati svoje materinstvo do Cerkve, poslanstvo, ki ga zdaj naprej vrši v nebesih. Kot je Jezus sédel na Očetovo desnico, da pri njem še naprej posreduje za svojé ljudstvo, tako lahko rečemo, da je Marija sedla na Jezusovo desnico, da kot mati posreduje med njim in nami. Kot je storila pri svatovski pojedini v Kani. Nimajo vina, je rekla, in ta beseda je bila zadosti, da je Jezus predčasno storil prvi čudež. Tako tudi sedaj prosi za nas vina moči in veselja, ko na zemlji omahujemo pod težo slabosti. Jezus ji tudi v nebesih ne more odreči njene prošnje. Saj je še vedno njen Sin in naš Odrešenik. ●

Njej, Prelepi

VLADIMIR KOS

*V svetišču, ki je stvarstvo,
s srčno harfo naj zaigram Ti kaj,
v nebesa Vzeti —
ker Ti si kakor mnogih lučk kristal.*

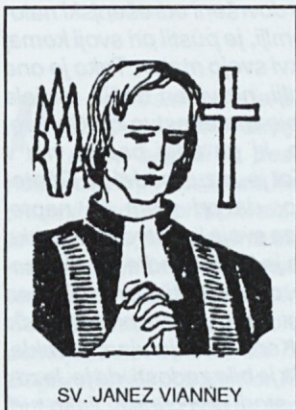
*Še angel Ti, Breamidežno Spočeti,
je dal poklon.
Za mamó si izbral Te je Božji Sin.
Srcé biló Ti je
z ljubim Sinom, križanim za nas.*

*Pozdravljena, Marija,
umotvor Vsemogočnega,
ki ljubi našo čast,
ko se z Duhom vzpenjaš tja,
v nebesa nebesa.*

*Gospodu hvala,
da Ti ni telesa predal zakonom,
da Te Sam v Svoj dvor je prenesel,
rešenescnovi Kraljico —
da bolj mogočna sprejmeš vsak naš klic!*

*Pozdravljena,
v-nebesa-vzeta-Deva!
Za vse dobrote srcé prepeva,
ki dan za dnem izprosiš jih za nas.*

SVETNIKI v avgustu

SV. JANEZ VIANNEY

Sv. Janez Vianney 4. avgust

Poznamo ga kot „arškega župnika“. Rodil se je 1786 kmečkim staršem. Mati mu je že kot otroku vcepila ljubezen do Boga, da je vse rad storil, kar so mu veleli, če so mu rekli: „Stori to iz ljubezni do Boga!“ Kot deček je hodil s sestrico na pašo, kjer je najrajši molil, pa tudi druge pastirčke navajal k molitvi. Posebno je častil božjo Mater. Ko je moral prijeti za težko kmečko delo in je kopal v vinogradu ter se mu je zdelo, da že ne more več, si je postavil predse kipec božje Matere in kopal dalje iz ljubezni do nje. Ko je dokopal do kipca, ga je spet premaknil dalje in se z novo silo poganjal do njega.

Tedaj je izbruhnila francoska revolucija. Cerkve so zapirali, duhovnike morili. Janez je prejel skrivoma prvo obhajilo v oddaljeni kmečki hiši, pred katero so zapeljali vozove sena, da bi se skoz okna ne videle goreče sveče. Svetniški duhovnik Karol Balley v sosednji župniji je

spoznal krepostnega mladeniča Vianneyja in ga začel devetnajstletnega pripravljati na duhovniški stan, saj je duhovnikov tako zelo primanjkovalo. Šlo je z veliko težavo: Janez je bil trde glave in že star za učenje. Toda nista obupala. In če je obupaval učenec, ga je opogumljal učitelj. Po mnogih premaganih ovirah je Janez prejel mašniško posvečenje.

Njegov očetovski prijatelj in učitelj si ga je izprosil za kaplana. Novi kaplan je bil res nekoliko boječ in neokreten, a kmalu so uvideli, kako modro zna voditi duše.

Z nenehno molitvijo in vsakdanjim spovedovanjem, s postom — saj je jedel samo krompir — in zatajevanjem pa jo je v 41 letih svojega župnikovanja prenovil in posvetil. Še več. Prek meja Francije je šel glas o njegovi svetosti, spovedovat so se hodili k njemu celo iz Amerike.

Poleg vsega tega je moral veliko pretrpeti. Sam je rekel: „To sem imel križev! Ako bi ob prihodu v Ars vedel, kaj vse me čaka, bi bil pri tisti priči umrl.“ Vendar svoje župnije ni zapustil. Umrl je 4. avgusta 1859 in v lepi arški cerkvi čaka vstajenja.

Sv. Klara 11. avgust

Po slovensko bi rekli Svetla, Jasna. Bila je svetla po imenu, svetlejša po življenju, najsvetlejša po svojih

delih, pravi o njej tovariš sv. Frančiška Tomaž iz Celana.

Rodila se je 16. julija 1194, bila je torej 12 let mlajša od sv. Frančiška Asiškega, čigar pridige so jo privabile, da se je odločila za popolnejše življenje.

Na cvetno nedeljo 1212 si je naredila najlepša oblačila in najdražji nakit. Doma se jim je vse to čudno zdelo. Šla je k maši. Med mašo je po tamkajšnji navadi škof delil blagoslovljene oljčne vejice. Klara se je bila tako zatopila v molitev in svoje načrte, da ni šla sama po blagoslovljeno oljko, pa ji jo je prinesel škof sam. Klara jo je sprejela kot opomin, naj gre pogumno po zmago. Ponoči je potem skrivaj zapustila mesto in šla s teto k Porciunkuli.

Frančišek je z brati odpel jutranjice in čakal božjo nevesto Klaro. Splamenicami ji je šel s svojimi brati naproti. Izpred oltarja jo je nagovoril in Klara se je odpovedala svetu. Odložila je nakit in drago obleko. Frančišek ji je ostrigel lepe zlate lase. Zjutraj jo je peljal v bližnji samostan benediktink. Stara je bila osemnajst let.

Oče je hotel Klaro zlepa in zgrda odvrniti od njenega koraka — a pridružile so se ji še sestra Neža, njena teta, pozneje še najmlajša sestra Beatrika in, ko je umrl oče, tudi odovela mati Ortolana sama. Frančišek jih je nastanil pri cerkvi sv. Damijana v Asissiju. Tako se je začel strogi red klaris.

Klara je umrla 11.

avgusta 1253. Slovenci smo imeli že 47 let po njeni smrti prvi samostan klaris v Meckinjah pri Kamniku, pozneje tudi v Gorici, Ljubljani in Škofji Loki. Danes imajo klarise svoj samostan v Nazarjah v mariborski škofiji.

Sv. Lovrenc 10. avgust

Mučenec, ki je s svojo smrtjo proslavil Rim kakor svoj čas prvi mučenec Štefan Jeruzalem. Bil je diakon papeža Ksista II. Ta ga je postavil za upravnika cerkvenega premoženja in mu izročil skrb za reveže. Ko so pod cesarjem Valerijanom peljali sivolasega papeža Ksista v smrt, je Lavrencij pohitel k njemu: „Kam hitiš, oče, brez sina? Kam greš sveti duhovnik, brez diakona?“

Papež mu je naročil, naj razda med reveže, kar je cerkvenega premoženja, potem pa mu je napovedal: „Ne zapuščam te, moj sin. Toda tebe čakajo hujši boji za Kristusa.“

Res. Rimski načelnik Hipolit je slišal, da ima Cerkev velike zaklade, ki jih upravlja Lavrencij. Polakomnil se jih je, poklical Lovrenca predse in terjal od njega, naj mu jih izroči. Mladi diakon je odgovoril: „O, Cerkev ima velike zaklade. Rad ti jih nekaj izročim, samo nekoliko odloga prosim.“ Hipolit mu je dal tri dni odloga. Lovrenc razdeli cerkveno premoženje med ubožce, kakor mu je bil naročil papež; tretji dan pa je zbral vse te reveže in jih pokazal sodniku, rekoč: „Glej, to so zakladi naše Cerkve!“ Načelnik je pobleddel od jeze in z vsakovrstni-

NOVA EVANGELIZACIJA

Problemi in predlogi

FRANC RODE

III. Ko se „zgodí“ krščanstvo

Kot smo rekli na začetku, so danes posamezniki, družine, občestva, kjer je krščanstvo živo in sveže, vendar je splošno ozračje zaznamovano z versko brezbriznostjo in novim poganstvom. Kraji, kjer se je skozi stoletja krščansko sporočilo podajalo naprej — družina, delovno mesto, družbeno življenje, umetnost in kultura — danes niso več prostor krščanskega izkustva.

Tudi otroci vernih družin ne rastejo več v dojemanju krščanskega življenja, vsaj v takšni meri ne kot nekoč. Tako otrok težko dojame pomen Jezusa Kristusa za življenje, težko dojame skrivnost odrešenja. Kaj pomeni na primer misel iz velikonočne hvalnice Exsultet, kije, žal, izpadla iz bogoslužja: „Nič nam ne bi koristilo, da smo se rodili, ko ne bi imeli sreče, da smo

odrešeni?“ V krščanski tradiciji danes mnogi ne morejo videti eno od temeljnih

človeških in družbenih sestavin, ker manjka verno ljudstvo z močno istovetnostjo. Zato tudi toliko mladih na pragu življenja zapusti vero ali pa je ta zelo šibka. Kaj torej storiti?

Oznanjevanje blagovesti

Današnje razmere nam najprej narekujejo oznanjevanje. Oznanjati Jezusa Kristusa na tak način, da bo pomembno in polno smisla za človeka, se pravi, da bo v našem oznanjevanju mogel spoznati vabilo k polnemu življenju, možnost, da po veri in v občestvu z Jezusom Kristusom doseže svojo polno svobodo in dostojanstvo.

Temu človeku moramo predstaviti krščanstvo kot resnično, kot dobro in kot lepo, se pravi kot nekaj, kar notranje tako prevzame, da se ni moč upirati sporočilu.

Krščanstvo kot resnično

Jezusov evangelij imenuje Kristusovo kraljestvo „kraljestvo resnice“ (Jn 18, 37). Krščanstvo se ne more odpovedati svoji pretenziji, da daje o svetu in o človeku razlago, ki je resnična in glo-

mi mukami poskušal Lovrenca prisiliti k odpadu. Slednjič so vsega ranjenega položil na razbeljen raženj in ga živega pekli. Močni spoznavalec se je šetupošalil in dejal sodniku: „Na eni strani sem že pečen; obrni me na drugo!“ Nato je med molitvijo izdihnil svojo dušo, 10. avgusta 258.

Mnogi slavni slikarji in kiparji soupodobili tega priljubljenega svetnika. Na veličastni Michelangelovi Poslednji sodbi v Sikstinski kapeli zavzema vidno mesto takoj za Kristusom. Tudi po slovenskih cerkvah pogosto srečujemo njegovo podobo.

Sveti Avguštin
28. avgust

Rodil se je leta 254 v Severni Afriki. Oče mu je

bil Patricij, pogan, ki se je dal krstiti šele pred smrtjo, mati sv. Monika. Izredno nadarjen, pa močno nagnjen k hudemu, je kmalu zašel na kriva pota krivoverstva in nečistosti. Vse te zablode je brez olepševanja pozneje opisal v prelepi knjigi Izpovedi. Izučil se je govorništva in postal govornik najprej v domačem kraju, nato v Kartagini in da bi dosegel še večjo slavo, je materi, ki je nenehno zanj molila, ušel v Rim in od tam v Milano.

Tu je bil škof sv. Ambrozij. Avguštin je hodil poslušat njegove pridige, ne da bi spoznal kaj, temveč kako škof govori, saj je bil Ambrozij sloveč govornik. Z božjo milostjo je čedalje bolj pronicalo vanj tudi to, kar je škof govoril. Sreče Avguštin v svojih grehah ni našel. Hrepenel je po lepšem

življenju, vedno pa odlašal: jutri, jutri! Za njim je v Milano prihitela tudi njegova mati. Polagoma je začel Avguštin prebirati evangelij in Pavlova pisma. Jasno mu je bilo, kaj bi moral storiti, pa ni imel moči. Nekoč je zvedel, kako sta se ob branju življenja sv. Antona Puščavnika spreobrnila dva cesarska dostojanstvenika. Šel je na vrt, se vrgel pod smokvo, jokal in klical: Doklej, o doklej še tvoj jutri in venomer jutri! Zakaj ne že danes? Tedaj zasliši pojoč otroški glas: Vzemi, beri!

Ko da je klic božje milosti, vzame Avguštin v roko Pavlova pisma, jih kar na slepo odpre in bere: „Ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in nevoščljivosti, ampak nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa in

ne strezite mesu za poželjivost.“ Dalje ni bral. Milost je zmagala. Dal se je Ambroziju krstiti, star 32 let. Z materjo se je odpravil domov, najprej v Tagaste, nato v Hipo, kjer je postal mašnik in pozneje škof. Tam je 28. avgusta 430 umrl. Po globokosti duha presega Avguštin vse cerkvene očete. Njegovi spisi so še danes neizčrpna zakladnica misli.

SV. AVGUŠTIN

boka, vredna najbolj resnega premisleka, preden jo odkloniš. Z vsi ponižnostjo moramo vztrajati na stališču, da je katoliška Cerkev prostor resnice, da neokrnjeno podaja človeštvu božjo resnico, ki jo je razodel Jezus Kristus. V tem ni nobenega intelektualnega napuha, nobenega primitivnega samozadovoljstva, saj ta resnica ni od nas. Mi smo njeni nevredni prejemniki. Pred njo se imponira kvečjemu občutek globoke ponižnosti, ker jo tako nepopolno sprejemamo in ji tako nezavzeto služimo. Seveda moramo vzpostaviti pozitiven odnos med krščansko razlago sveta in človeka in resnicami, ki jih odkriva znanost, toda ne tako, da žrtvujemo versko resnico. Vsako odstopanje bi bilo tu pogubno. Samo resnica osvobaja in samo celostna resnica zadovoljuje zahteve razuma in srca. Okrnjene resnice so lahko zanimive za kratek čas. Vzbrstijo naglo kot odsekane veje, a se tudi kmalu posušijo. Samo celostna resnica končno služi življenju.

Krščanstvo kot dobro

Resnice vere prinašajo odrešenje, so dobre v osnovnem pomenu besede: dobro je to, kar pospešuje življenje in kar odrešuje. Po veri pride mo do odpuščanja grehov, po veri se prebudi upanje na večno življenje in na vstajenje od mrtvih, ko bo naše bedno telo postalo podobno Kristusovemu poveličanemu telesu (Filp 3, 12). Ta prvotna kerigma pa nam danes ne gre rada iz ust, o njej govorimo bolj prikrito, kot da se sramujemo njenega eksplicitnega sporočila, in raje poudarjamo, da nas vera rešuje tesnobe, ko nam prinaša psihološko sprostitev. S tem zamenjavamo stranske učinke vere z glavnimi, kajti glavno je upanje na „nemiljivo zveličanje“. Z isto logiko smo v geslu „reši svojo dušo“ radi vi-

deli izraz individualizma in sebičnosti. Vendar je v evangeliju zadosti jasno povedano, naj se ne igramo s svojim zveličanjem. Pisano je namreč, da je postavljati v nevarnost svoje zveličanje tisto edino, česar se moramo bati.

Tudi nauk o nebesih, vica in peklu je v našem oznanjevanju skoraj izhlapel. V nasprotju z Novo zavezo trdimo, da bodo vsi ljudje zveličani in da bodo takoj po smrti gledali Božjo slavo. V tej blede viziji življenja ni zadosti navzoče prepričanje, da so naša dejanja odločilnega pomena za našo večno usodo in da si s svojimi odločitvami v času krojimo srečno ali nesrečno večnost.

Krščanstvo kot lepo

Oznanjevanje resnice, opozorila o nevarnosti večnega pogubljenja, obljuba večnega življenja ne bi dosegle človeka, če jih ne bi spremljala skrivnostna moč, ki od znotraj privlači. „Nihče ne

more priti k meni, če ga ne pritegne Oče, ki me je poslal“ (Jn 6, 44). V krščanski govorici imenujemo to milost, grško **charis**, kar pomeni tudi čar. Krščansko sporočilo je v vseh svojih trditvah, od stvarjenja sveta, prek učlovečenja Božjega Sina, do dovršitve stvarstva v Očetovem kraljestvu prepolno božanske, večne lepote. Kdor je prebral novi Katekizem katoliške Cerkve, predvsem osrednji del, ki razlaga našo vero, bo ostrmel nad bogastvom, globino in lepoto katoliške vere. Je vse to res nemogoče predstaviti vernim in neverujočim? Kaj smo napravili iz te veličastne zgradbe, ki je zgodovina odrešenja?

Notranja lepota krščanske skrivnosti se aktualizira in postane vidna predvsem pri sveti maši, ki je dejanje adoracije in daritev Očetu. To je trenutek rajске lepote in pravzor sleherne umetnine. Evharistična daritev je skozi stoletja navdihovala največje evropske arhitekta, pesnike in glasbenike. In

kakšne sijajne stvaritve so izšle iz kontemplacije presvete skrivnosti, od romanskih in gotskih katedral, prek čudovitih maš klasičnih mojstrov, do najnovejših arhitektonskih dosežkov! Vsa evropska sakralna umetnost izhaja iz strmenja nad evharističnim čudežem, z namenom, da ga proslavlja in mu služi.

Vsaka sveta maša, ki jo opravljamo, bi morala biti umetniško dovršena, ničesar ne bi smeli repuščati naključju, še manj bi si smeli dovoliti samohotnih odstopanj od rubrik, razpuščenih improvizacij, ki slabo prikrijevajo malomarnost in raztresenost. Vsaka sveta maša bi morala biti umetniško dovršena, od duhovnikov zbrani in dostojanstvenih kretenj do vnetega sodelovanja vernikov, prek čistoče in okrasa svetega prostora. Samo tako bo za vernike čas in prostor nebeške lepote, za neverujoče, ki se je morda po naključju udeležijo, pa razodetje svete skrivnosti, ki priteguje s svojim čarom.

(Bo še)

Premagati krščanstvo...

ALOJZ REBULA

Ti dve besedi — Premagati krščanstvo — sem našel v revijalnem članku o modernih ločih (sektah), ki danes rastejo vsepovsod kot slabe gobe po dežju (jurčkov, teh dobrih gob, nujno ne najdeš po dežju...).

Premagati krščanstvo...

Kdo vse je že to hotel, v teh dva tisoč letih! Judovski prvaki, rimski cesarji, turški sultani, razsvetljski misleci, komunardi, hitlerjanci, komunisti...

Pa je krščanstvo, natančneje katolištvo, še tu, z vejo rožmarina v roki ob grobu svojega doslej največjega sovražnika, komunizma. Je tu s svojim nepomirljivim in vitalnim pa-

pežem, s svojimi modernimi svetniki, s svojo nadvse živo teologijo, s svojim razmahom v srcu Afrike, s svojim prestižem, morda večjim kot kdajkoli. Je tu in bo, kot kaže, tudi ostalo. Ne pozabimo, da je Cerkev planirana do konca sveta.

A recimo, da bi bila likvidacija krščanstva izvedljiva.

Vsili se vprašanje: s čim naj ga nadomestimo?

Kakšen vesel vernik porabništva bi utegnil reči: „Z ničemer, človek naj živi osvobojen vsakršne vere, v praznini svoje svobode!“

To bi bilo samo veselo in debelo nepoznavanje bitja, ki se mu pravi človek.

Človek je rojen za Boga, kakor je rojen za dihanje. Vse njegovo bitje gravitira v božje. In če odkloni živega Boga, izvoli malike. Vsi jim poznamo oči in uhlje: Uspeh, Denar, Spol, Oblast... Da ne omenim Rase in Razreda, teh tragičnih tvorcev sodobne zgodovine...

Brez verovanja ne gre, takšnega ali drugačnega.

Kakšnega komunista (ne v prenoviteljskih časih...) sem včasih slišal govoriti o Partiji s tako nežno ljubeznijo, s takim skoraj mističnim nadihom, kakor še nisem slišal kristjana

govoriti o Cerkvu. V neki pesmi Stalinu je bilo rečeno, kako iz njega, Stalina, sijesonce in izvirajo vode. Kocbek je imel med vojno občutek, da komunisti „naskakujejo nebo“. Hruščov je v svoji kmečki prostodušnosti sploh govoril o rajju na zemlji.

Saj: ustvarjeni smo bili za raj, vanj smo bili tudi postavljeni in si ga zapravili. Od tega spomina in od te bolečine je pijana človeška zgodovina. Od pogrešanja raja izvirajo vse utopije. Komunizem je bil v bistvu naskok na nebesa.

Kdo bo rekel: krščanstvo je pač bolj prefrigano in prestavlja nebesa na ono stran, v neko fantastično večnost.

Ne, krščanstvo je globlje videlo v človeka, prepričano kakor je, da nobena tostranskost (tudi Evropa ne...) ne more potešiti sle po neskončnem v človeku. Človek je namreč ustvarjen za neskončnost, to pa je spet druga beseda za Boga.

Zato lahko premagaš krščanstvo samo tako, da ga nadomestiš s čim boljšim: da daš človeku boljšega Boga, boljše zapovedi, boljše etiko...

Kakšnega boljšega Boga kot tistega, ki hoče biti neskončna Ljubezen, Resnica in Pravica.

Kakšno boljšo zapoved kot tisto, ki se glasi: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.“

Kakšno večjo tolažbo, kot da Kristus v evharistiji biva kot tvoj sovaščan ali someščan v Tvoji bližini in se ti celo daje v hrano.

Kakšno večjo vzvišenost „večno“ ženskega, kot je Marija.

Kakšen bolj etičen človeški tip, kot je krščanski svetnik.

Kakšno večjo kulturno tradicijo, kot je krščanska.

Kakšen racionalnejši in bolj realističen pogled na zgodovino, kakor je krščanski.

Kakšno boljšo bivanjsko perspektivo, kot je nesmrtnost.

Kdor hoče „premagati krščanstvo“, dejansko ne ve, na kakšnega nasprotnika juriša.

Slovesnost blagoslovitve spominske plošče v Cerkljah na Gorenjskem.

Berem:

Oskar Vidrih se je za božič spovedal in je čakal na pouk. Spovednik pa ga je namesto tega vprašal: „Kaj pa petki? Kako je s petki?“ Spovedanec je v zadregi mrmral nekaj, da vzdržkov ni več. Nakar ga je spovednik poučil: „Posta

LUČ IZ NAS

VINKO BRUMEN

res ni več, kot je bil včasih, ob petkih smemo meso jesti, moramo pa zato opraviti kako dobro delo... Vsi moramo skrbeti, da luč v nas in med nami vsaj brli; da ne ugasne za zmeraj. Nebesa bi nam tedaj postala nedosežena, in kakšen smisel bi še imelo to našo življenje?“ (V. Beličič, *Luč v nas*, Meddobje XII/1, str. 41.)

In premišljam:

Kako je tudi nam potreben nauk, ki ga pisatelj daje v svoji lepi črtici! Tudi mi radi pozabljam, da biti neke dolžnosti odvezani še ne pomeni, da nismo več dolžni delati dobro. Le ta ali ona pot ni več zapovedana, nakazane so druge, morda celo povsem prepuščene osebni

izbiri. Tudi v tem se vidi, da smo že šteti za odrasle. In pa da so danes potrebna dobra dela, ki še niso mogla biti uzakonjena.

In še premišljam:

Oskar Vidrih je odkril zapuščeno starko na koncu vasi, obdaroval je vaškega bebca, obiskal je bolno dijakinjo, skušal je spraviti sprta soseda, celo na zapuščene pse ni pozabil (da mu „sveti Frančišek tam gori zapiše kdaj kakšen križec“). Na vsakem koraku je našel priložnost, da stori kaj dobrega. Luč, ki jo je spovednik prižgal v njem, je žarela tudi iz njega, v dobrih delih njegovih je svetila v življenje drugih in jim ga lajšala.

In premišljujem še dalje:

Tudi mi vsi smo še vedno dolžni delati dobro in tudi med nami je več ko dovolj priložnosti za to. Razen podobnih tistim, ki jih na hitro našteje Beličič, bi morali misliti še na razne vrste duhovnih del usmiljenja, kakor so se včasih imenovala.

A dela, telesna ali duhovna, še niso vse; dobro moremo delati tudi z opustitvami. Saj kakor ne grešimo samo s

Farna spominska plošča iz Cerkelj na Gorenjskem od blizu.

Pogovor z dr. Francetom Perkom, nadškofom v Beogradu

Težave z dialogom med Cerkvami

Te dni je bil na obisku v Srbiji Aleksij, patriarh Ruske pravoslavne cerkve. Gospod nadškof, kaj pomeni ta obisk za srbsko pravoslavje in morda tudi za pravoslavje sploh? Postaja Moskva spet „tretji Rim“?

Moskva je od 15. stoletja tretji Rim in to pravzaprav nikoli ni nehala biti. Le da so v času komunizma tretji Rim prevzeli komunisti oziroma njihov CK. Ta komite je prav tako bil prepričan, da je Moskva središče novega odrešitjskega gibanja, tj. komunizma. Seveda je komunistični tretji Rim propadel, obstal pa cerkveni tretji Rim. Gotovo je namreč Ruska pravoslavna cerkev najvplivnejša cerkev na krščanskem vzhodu. Res je sicer, da ima tam častno prvenstvo Carigrad, a njegov

vpliv je zaradi manjšega števila vernikov oslabil, to se občuti tudi v pripravi na pravoslavni koncil. Obisk ruskega patriarha v Srbiji pa ni nič posebnega: je eden izmed načinov povezovanja pravoslavja in njegove zavesti o sebi. Lani je recimo srbsko Cerkev obiskal carigrabski patriarh. Znano pa je, da je bila Srbska pravoslavna cerkev z rusko posebej povezana; v njej je čutila oporo ne le v cerkvenem, temveč tudi narodnem smislu. Pri tem obisku, kolikor sem lahko spremljal priprave, je bil namen tudi ta, da bi ruska Cerkev izrazila podporo srbskemu narodnemu programu, tj. uresničevanju enotnosti srbskega narodnega prostora.

To je bila vsekakor že politična razsežnost obiska.

Seveda, zato se tudi ni uresničil. Kdo je to uresničitev preprečil, ne vem, ampak obisk so skrajšali: ruski patriarh naj bi bil šel tudi v Srbsko republiko Bosno in Srbsko Krajino, vendar se na obisk tja ni podal: ali je bila v ozadju ruska ali srbska politika, ne morem presoditi. Tudi se ni udejanila pobuda — sprožil jo je sam patriarh Aleksij — da bi se sešli pravoslavni, katoliški in muslimanski verski poglavarji. Muslimanski voditelj je — menim, da iz razumljivih razlogov — to pobudo zavrnil. Iz razumljivih razlogov pravim glede na to, kar mi je pred časom neki srbski pravoslavni duhovnik v Beogradu ponosno dejal, da v Srbski republici Bosni ni več niti ene same džamije. V nekem intervjuju v Srbiji sem to omenil in dodal, da je to žalostna podoba duhovnega stanja srbskega pravoslavja: Srbi so bili namreč 500 let pod Turki in so svoje cerkve lahko ohranili, v Bosni pa Srbi zdaj vladajo dve leti in niso pustili nobene džamije.

Ampak katoličani v Bosni oziroma na Hrvaškem verjetno niso imeli manj razlogov za zavrnitev tega srečanja.

Mislím, da so vendarle imeli malo manj razlogov, kajti pravoslavni vseeno ne podirajo kar vseh katoliških cerkva.

Ampak to je bolj vprašanje količine, ne načela.

Res, ampak Katoliška cerkev mora

biti vedno odprta za dialog, ne samo, če ga ponudijo drugi, tudi sama mora biti pobudnica dialoga. V tej zvezi mislim, da je kardinal Kuharić zelo odprt in skoraj nisem pričakoval drugega, ko da bo omenjeno pobudo sprejel.

Kako je danes razmerje med politiko in pravoslavjem — se pravi, kakšno je v Srbiji razmerje pravoslavja do politike in obrnjeno?

Na splošno bi lahko rekel, da so bile pravoslavne Cerkve vedno močno vezane na oblast. To so ostanki nekdanje konstantinske ureditve Cerkve, ureditve, ki je na Zahodu propadla že v 9. stoletju, na Vzhodu pa se ohranila ne le do propada bizantinskega cesarstva, temveč prav do oktobrske revolucije. Ruska država in ruska Cerkev sta bili povezani v smislu konstantinske ideje, da je cesarstvo zunanji okvir Kristusovega kraljestva in da država opravlja vnanje reči, Cerkev pa notranje. Po propadu Bizanca ruska država sicer ni povsem prevzela te vloge, ker si je vedno želela Cerkev podrediti, toda nekatere pomembne lastnosti je le podedovala.

Tu se zdi, da gre za neko nasprotje. Zahodne Cerkve v svojem delovanju želijo pokristjaniti svet in tako priti k Bogu, Pravoslavna cerkev pa hoče pobožanstviti človeka in prek njega priti do Boga. Zakaj se Pravoslavna cerkev pri tem toliko opira na politiko oziroma uporablja politiko?

Ne gre za to, da bi jo uporabljala — politiko prepušča drugim, ker ni njena stvar. Pač pa politika izrablja Cerkev.

Menite, da se to zdaj dogaja tudi v Srbiji?

Tudi, čeprav nekoliko manj. Vendar v srbski Cerkvi obstajajo različni tokovi,

storitvami („v mislih, besedah in dejanjih“), ampak tudi z opustitvami („kar sem dobrega opustil“), prav tako dobra dela niso nujno le storitve, lahko so celo zaslužnejše opustitve.

Zlasti dobra dela, s katerimi hočemo nadomestiti post, ki je vzdržek, bi lahko bila v tem, da bi se vzdržali tega ali onega, s čimer tolikokrat vnašamo zlo v osebno in skupno življenje.

Tako še premišlujem:

Opustitve kot dobra dela! Koliko priložnosti zanje — in zlasti še — med nami! Koliko lepše in bolj krščansko bi bilo naše sožitje, ko bi jih izkoristili!

Luč v nas bi tedaj postala tudi luč iz nas. Brez tega „nebesa bi nam postala nedosežna, in kakšen smisel bi še imelo naše življenje?“

In premišlujem tudi:

Kak smisel imajo sploh vsi naši spori in sporčki? In vse tiste zadeve, zadevice in zadevščine, zaradi katerih se bomo? Tudi če imajo kak smisel, ga imajo le v luči, ki nam jo prižiga Vinko Beličič? Morda edinole tega, da se moremo vaditi v dobrih delih opustitve. Da tako okrepiamo in podaljšamo naše življenje naše skupnosti, dokler ga je še kaj.

prevladujejo pa tisti, ki nasprotujejo sedanjemu režimu. Tu torej povezave ni. Povezava pa je drugje, v tistem, kar je pravzaprav bistvo balkanskega problema, namreč uresničevanje srbskega narodnega programa, tu pa ni razlike med pozicijo, opozicijo in Cerkvijo. Glede tega obstaja vsaj 90-odstotna enotnost srbskega naroda. Uresničevanja tega programa je tudi povzročilo sedanjo vojno.

V Srbiji je znano mnenje, da bi se ves krščanski svet, torej ob pravoslavnem tudi katoliški, moral postaviti na srbsko stran, ker da se v tej vojni bojujejo zoper islam, ki prodira v Evropo s Kosova in iz Bosne. Vi ste v Beogradu že dobrih sedem let in dobro poznate tamkajšnje razmere — kako ste čutili ta tozadevni prodor islama v Evropo? Obstaja nevarnost islamskega fundamentalizma tudi na evropskih tleh?

Zanesljivo je po zlomu komunizma največji nasprotnik krščanstva prav islam. In islam prodira tudi v Evropo. Sam sem sicer prepričan, da je sedanje širjenje posledica naftnega bogastva islamskih držav — in ko bo nafte zmanjkalo, bo uplahnila tudi islamska ekspanzija; ampak islam je vedno bil velik izziv za krščanstvo. Pri sebi pa si še ne morem zadovoljivo odgovoriti na vprašanje, zakaj je Bog dopustil, da je po nastanku krščanstva nastalo to veliko in močno verstvo. Morda je bil to božji opomin zaradi needinosti kristjanov, zaradi bojev med ortodoksijo in monofizitizmom, saj so ravno ti boji omogočili uveljavljanje islama na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki. Monofiziti so takrat recimo Arabce v Egiptu pozdravili kot osvoboditelje, saj so bili ti versko veliko bolj strpni kot uradna krščanska politika bizantinske države. Mislim, da je islamsko širjenje danes kristjanom izziv in poziv k enotnosti. Vendar se ne morem strinjati s tem, da bi se bilo treba proti islamu bojevati — bodisi pri nas ali kje drugje — z nasiljem. Zgodovinske izkušnje kažejo, da je bilo krščanstvo poraženo, kadar je hotelo islam uničiti z orožjem. Bojevati se moramo na eni strani s prenovno notranje krščanske moči, na drugi pa z dialogom z islamom.

Kakšna se vam zdi prenova znotraj Pravoslavne cerkve?

Če imam pred očmi Srbsko cerkev, bi rekel, da se srbski narod zdaj zanesljivo vrača k Cerkvi. Ta dobiva med ljudmi čedalje pomembnejšo vlogo. Pogrešam pa — in to pogrešajo tudi številni pravoslavni verniki — delo Pravoslavne cerkve za to prenovno, saj je tega dela veliko premalo,

premalo je tudi načrtno. S tem, ko na to Cerkev naslavljamo takšne zahteve, seveda vnašamo vanjo precej zahodnega racionalizma, ki si ga ne želijo, sami namreč gledajo na prenovno drugače; zanje ni toliko sad človeških prizadevanj kot delovanje božje milosti. Pravoslavje se prenavlja, toda motijo me velika verska nevednost, pomanjkanje pravega pouka za krst itd. Zdaj se potegujejo za to, da bi jim dovolili verski pouk v šolah, ampak ker Cerkev ne podpira režima, režim nima poslušna za njihove zahteve. Srbski parlament je zavrnil tak predlog.

Prej ste omenili koncil. Kot je znano, pravoslavnega koncila ni bilo že dolgo. Zakaj si ga zdaj želijo in zakaj ga ne morejo pripraviti?

Zadnji koncil je bil leta 787. Koncil si želijo in se nanj pripravljajo že 23 let. Teme, ki naj bi jih obravnavali na koncilu, so obdelane, pripravljeno je še veliko drugega, kar je potrebno za tak zbor. Toda neznane so še, da tako rečem, tri malenkosti; kje bo, kdaj bo in ali sploh bo.

V srbskem spopadu z islamom je vsaj zahodni svet bolj podprl islam kot pravoslavje; to pomeni, da so Srbi prišli v nasprotje z nekaterimi vrednotami Zahodne Evrope, ki so tudi krščanske vrednote.

Tako je po našem mnenju in vrednotenju, sicer pa ne. Na Balkanu, kot večkrat poudarjam, namreč ni samo ene resnice. Tu so srbska, hrvaška, muslimanska, albanska resnica, zato se v tej vojni vsi samo branijo in zato jo bo tako težko tudi končati. „Agresorja ni.“ Morate pa se vživeti v tamkajšnje miselnost. Jugoslavija je bila ustvarjena z velikimi srbskimi žrtvami v prvi svetovni vojni, in Srbi so ozemlja, ki so jih prejeli in so sestavljala prvo Jugoslavijo, imeli za nekakšni vojni plen. Tako je po prvi vojni, kot pogosto pravijo, Srbija imela meje na Karavankah, pozneje pa je bila omejena na beograjski pašaluk. Slovenci in Hrvatje so po njihovem mnenju uničili srbski ideal, ustvarjen v Jugoslaviji, zato se jim zdi, da ga morajo braniti — s tem branijo svojo domovino. In tu ni kake zlobe, zanje je to upravičena obramba.

Glede na svoje izkušnje in poznanje razmer v Srbiji — kje vidite razloge za razpad Jugoslavije in sedanjo vojno v Bosni?

Omenil sem že uresničevanje srbskega narodnega programa. Dodal bi še, da se je po padcu komunizma v vzhodni Evropi začel razvijati proces dehegemonizacije: „mali“ narodi nočejo več živeti pod navlado „velikih“. Ta proces je podoben dekolonizaciji, ki so jo nekatere sile hotele usta-

viti, vendar brez uspeha. Tako je tudi s dehegemonizacijo. Zato so nujno razpadle večnarodne države Vzhodne Evrope. Zanimivo je, da se je svet najbolj bal razpada Sovjetske zveze; zato je bila zahodna politika zelo zadržana do samostojnosti Slovenije in Hrvaške — vse do razpada SZ. Podpirala je „enotno in demokratično Jugoslavijo“. Ta deviza je po svoje pripomogla k vojni, saj je krepila vojno usmeritev jugoslovanske armade in pozneje tudi srbskih politikov. Toda vedeti je treba, da je omenjena dehegemonizacija zelo prizadela srbski narodni interes, ki je bil nekako uresničen v stari Jugoslaviji. Iz te prizadetosti dejansko izvira ves spopad.

V tem spopadu pa po vašem ne gre za versko vojno?

Vsi verski predstavniki (katoliški, pravoslavni in muslimanski) se strinjamo, da to ni verska vojna, saj zanjo tudi ni bilo verskih razlogov. To je vojna narodov za ozemlja, vojna, ki pa ima verski videz, ker so ti narodi ločeni po veri. Res je, da skušajo nekateri svojo odgovornost preložiti na druge in menijo, da gre za dva temeljna spopada, in sicer krščanstvo-islam ter pravoslavje-katolištvo. Ampak ta teorija nima realne podlage in spada bolj v svet politične fantastike.

Na začetku pogovora ste omenili pripravljenost Katoliške cerkve na dialog. Laično izobraženi razumniki vidimo temelje dialoga pri Platonu, ki je večino svojih knjig napisal v dialogu. Vi ste strokovnjak za ekumenski dialog, predavali ste tudi o teoloških temeljih dialoga. Kakšni so temelji tega dialoga?

Res sem predaval o teoloških temeljih dialoga. V ozadju je vsa krščanska teologija: Bog je dialoško bitje, krščanski Bog je dialog, v začetku je bila beseda. In vse stvarstvo je dialogično. Človek je dialogično bitje. Brez dialoga človek ne postane človek. In krščanstvo je dialoško verstvo. Dialog med različnimi krščanskimi skupnostmi je samo odsek obče dialoške sestave sveta in krščanstva. Dialog je 2. vatikanski zbor posebej poudaril in ga določil kot eno glavnih dolžnosti Cerkve in katoličanov v sodobnem svetu. Še posebej je poudaril dialog z drugimi krščanskimi skupnostmi. Za dialog je potrebno sprejemanje sobesednika, čeprav se z njim ne strinjamo, se pravi strpnost.

V resnici je do pravega dialoga zelo težko priti. Če je na kateri strani ovira, dialoga ne more biti. So pa poskusi dialoga. Prvi pogoj zanj je, da drugega sprejemaš kot sebi enakega, enakopravnega, da upoštevaš njegova stališča, da se želiš

živetu vanj s simpatijo, ker se šele potem stališča lahko približujejo. Dialog je namreč nekaj drugega kot polemika.

Kaj je danes dialog med (krščanskimi) Cerkvami?

Moram reči, da je ekumenski dialog zdaj v zaostanku. Nekateri pravijo, da je v krizi ekumenizem. To ni res. V krizi je dialog. Glavni razlog za novejšo krizo dialoga s pravoslavnimi je pravzaprav vprašanje unijatov. V Rusiji in v Romuniji so bili katoličani vzhodnega obreda po drugi svetovni vojni nasilno priključeni Pravoslavni cerkvi. Pravoslavni so menili, da so se „vrnili v svojo matico“ in zanje je bilo vprašanje „rešeno za vedno“. Po zlomu komunizma pa so se ti katoličani, unijati, znova pokazali in zahtevali vrnitev svojih cerkva ipd. Krščanski Vzhod je morda pričakoval, da jim bo Vatikan dal navodilo, naj ostanejo, kjer so bili, torej v okviru Pravoslavne cerkve. To pa je v nasprotju s temeljnimi načeli svobode. Vendar je Katoliška cerkev zavirala neučakanost unijatov in priporočala postopno ureditev položaja z dialogom.

Kakšna je po vašem mnenju pripravljenost pravoslavja na dialog, o katerem ste govorili?

Med pravoslavnimi glede tega ni enotnega stališča. Na splošno lahko rečem, da

so številni zadržani do njega. Katoliška cerkev je na 2. vatikanskem zboru spremenila razmerje do drugih kristjanov, ker je prišlo do prenovitve pojmovanja Cerkve. Pravoslavno pojmovanje Cerkve pa je ostalo pri starem: Pravoslavna cerkev je edina prava Kristusova cerkev in rešitev krščanske edinosti je v tem, da se vsi kristjani vrnejo v pravoslavje. Podobna je bila doktrina Katoliške cerkve do 2. vatikanskega zbora v tem, da se vsi kristjani vrnejo v njeno okrilje.

Če pravoslavni tako pojmujejo svojo Cerkve, potem bi to pomenilo, da bo dialoga manj?

Dialog je težak, ne bi pa mogel reči, da je pripravljenosti zanj ni. Naj navedem samo primer: lani smo imeli srečanje verskih predstavnikov v Pečiju na Madžarskem. Tam sta KEK in CCEE (protestantska in katoliška evropska organizacija) sprožili pobudo, da bi se obnovili ekumenski simpoziji, ki so jih prirejali ljubljanska, zagrebška in beograjska teološka fakulteta. V Ljubljani so ga bili pripravljene organizirati, navezali so že stike z Zagrebom, a tam niso bili ravno navdušeni, češ, tovrstni simpoziji so preživeli, saj ni več jugoslovanskega okvira, v katerem so potekali do nedavnega. Zato da bi kazalo začeti kaj novega. Beograjska pravoslavna Teološka

fakulteta pa je pobudo z veseljem sprejela. Torej težave na pravoslavni strani res ne obstajajo, vendar so nekatere tudi med katoličani.

V zvezi s tem se odpira vprašanje o položaju katoličanov v vaši nadškofiji. Pred dvema letoma ste v nekem intervjuju dejali, da je v njej katoličanov 11.000, leta 1987 jih je menda bilo še 34.000. Jih je zdaj še manj? Je v Srbiji Katoliška cerkev svobodna?

Po zadnji statistiki konec prejšnjega leta nas je bilo 8.200, in to na ozemlju, ki je dvakrat večje kot Slovenija. Sicer pa imamo svobodo. Seveda pri tem ne upoštevam raznih pobalinstev — bolj folklorne barve, bi rekel, da nam npr. razbijajo okna, nosijo fekalije v cerkev, pišejo protikatoliška gesla itd. Ampak to niso težave, na to smo se navadili... Zasedli so nam župnišče v Šabcu in nam ga ne vrnejo, pri tem niti oblast ne more doseči ničesar — v državi je pač anarhija. Precej vernikov se je odselilo, po naših podatkih okoli tri četrtine. Verniki so namreč skoraj izključno nesrbi, menda imamo le 9 Srbov, še ti so večidel iz mešanih zakonov. Zanimivo pa je, da me je bivši srbski poslanec Milan Paroški pred časom obdolžil, da sem pokatoličnil 7.000 Srbov in jih poslal v vikendice v Split...

Farna spominska plošča žrtvam komunizmu v Horjulu, postavljena 12. junija 1994.

KATEKIZEM

Katoliške cerkve o homoseksualnosti

Homoseksualnost pomeni odnose med moškimi ali ženskami, ki čutijo izključno ali prevladujočo spolno privlačnost do oseb istega spola. V različnih stoletjih in kulturah si nadeva zelo spreminjajoče se oblike. Psihični nastanek homoseksualnosti v veliki meri ni razložen. Opirajoč se na Sveto pismo, ki dejanja homoseksualnosti prikazuje kot hude zablode, je izročilo vedno izjavljalo, da so homoseksualna dejanja po notranje neurejena. Takšna dejanja nasprotujejo naravni postavi. Spolno dejanje namreč zapirajo darovanju življenja. Ta dejanja ne izhajajo iz resnične afektivne in spolne komplementarnosti. V nobenem primeru jih ne moremo odobravati.

Precej številni moški in ženske imajo v sebi prirojena homoseksualna nagnjenja. Niso si sami izbrali svojega homoseksualnega stanja; za večino od njih pomeni to stanje preizkušnjo. Sprejemati jih je treba s spoštovanjem, sočutjem in obzirnostjo. V razumevanju do njih se bomo izogibali slehernemu znamenju krivicega zapostavljanja. Ti ljudje so poklicani, da v svojem življenju uresničijo božjo voljo, in če so kristjani, da združujejo z Gospodovo žrtvijo na križu tiste težave, na katere lahko nalletijo zaradi svojega stanja.

Homoseksualne osebe so poklicane k čistosti. S krepostmi samoobvladovanja, vzgojiteljicami notranje svobode, včasih z nesebično oporo prijateljstva, z molitvijo in zakramentalno milostjo se morejo in morajo postopoma in z odločnostjo približati krščanski popolnosti.

Včeraj in danes

PAVLINA DOBOVŠKOVA

Mladina v sedanjih časih komaj verjame, da pred šestdesetimi leti gimnazijci nismo smeli brati Zolájeve „Nane“ ali Dumasove „Dame s kamelijami“, Flaubertove „Madame Bovary“ in podobnih romanov. Prav tako nismo smeli prisostvovati gledališnim kinopredstavam v večernih urah, še manj pa, da bi profesor srečal na cesti dijakinjo s spremljevalcem, ki ni bil njen sorodnik. Vesele so bile, če so dobile samo „opomin“ — da le ne bi bil „ukor“! Pa tudi o intimnih, osebnih vprašanjih se nismo tako prosto in javno menili kakor dandanes, temveč skoro vedno dostojno ob potrebnem trenutku.

Kako drugače je danes! Mladina je bolj prosta, ima več svobode in je tudi bolj razgibana kakor nekdanj, saj je način življenja drugačen. Človek se že sprehaja po vsemirju, medicina in tehnika sta se razvili do takšne oblike, da ljudje smelo posegajo celó v zarojevanje in uravnavanje svojega telesa. Seveda je pa ta tehnološki razvoj in napredek prinesel nove težave. Vrednote, ki so svete naši generaciji, postajajo mlajšim manj svete. Le-ti si ustvarjajo nove oblike medsebojnih odnosov in drugačno pojmovanje moralnih vrtilin. Razne sekte in „nove vere“ širijo ideje o popolni sprostivni človeka, ki naj zadosti svoji želji po dosežku sreče na intelektualnem, verskem in čustvenem polju že na zemlji. Čestokrat zagovarjajo nudizem, pa tudi uživanje „blagih drog“, ki naj bi človeku nudile „blaže-

no stanje prividov“. Tako postane suženj lastnih slabosti in strasti. Sprostivte v vseh oblikah so dosegle takšno mero, da mnogi znanstveniki zaskrbljeno gledajo na bodoči razvoj človeka.

Poročajo, da se v Severni Ameriki oblasti že zavedajo, da človek drsi v svoj lastni propad. Zato so v Los Angelesu pričeli z akcijo, da vabijo mladino, naj se vzdrži spolnega življenja. Pod geslom „Prava ljubezen čaka“ se je začelo gibanje, katerega denarno podpirajo državne ustanove. V Marylandu je na primer država stavila na razpolago pet milijonov dolarjev za razne tozadevne oglase po televiziji in radiu. Sledile so druge države, med njimi Arkansas, Illinois in New Jersey. S predavanji in tečajji ter z napisi po stenah podzemskih železnic skušajo prepričevati mladino, da vzdržnost in čistost nista „slabi besedi“, kakor so se še do nedavnega mnogi posmehovali. V več kot 1500 šolskih okrožjih so vstavili v učni program tečaje za zdravno in moralno življenje mladine. Isti program je bil predlagan že pred leti, a ga je publika zavrnila in mnogi so ga osmešili za konservativnega. Psihologi in socialni delavci menijo, da je sedanji porast uničujoče bolezni aidsa in vedno večje število deklic-mater spremenilo ljudsko mnenje, ki sedaj z zanimanjem sledi vzgojiteljem, da bi mladino prepričali o kvarnih učinkih uživanja mamil ter razvratačnega življenja. Pretresljiva so poročila, da je samo v Severni Ameriki več kot mili-

Nad. s str. 215

Prej ste omenili „svobodo“. Ampak verouka v šolah nimate.

Ne Pravoslavna ne Katoliška cerkev nimata verskega pouka v šoli. V naši škofiji imamo po naši zadnji statistiki okoli 150 otrok, ki imajo verouk — po cerkvah in župniščih. In glede tega nismo nikoli imeli težav. Četudi bi vpeljali pouk v šole, za našo nadškofijo tako ne bi prišlo v poštev. Nekaj drugega je v Vojvodini. Tudi tiskamo lahko, če imamo kaj tiskati. Izdajamo Blagovest, štirikrat na leto, vendar še to težko zmoremo. Hudo pa je, ker ne dobi-

vamo hrvaškega tiska. V naši nadškofiji tudi ni „klasične“ pastorale, saj so verniki na velikem ozemlju zelo raztreseni in jih moramo iskati, da pridemo v stik z njimi. Verniki se obračajo na nas zlasti pri pogrebih, ti so recimo tridesetkrat cenejši kot pravoslavni. V celotni „Zvezni republiki Jugoslaviji“ pa je okoli 530.000 katoličanov, pri čemer je skoraj dve tretjini vojvodinskih Madžarov.

Pogovarjala sta se
Jože Horvat
in Jani Virk

jon deklic med 15. in 18. letom starosti — nosečih. Zato izdajajo v velikih nakladah poučne knjige in javne napise. Seveda je nasprotno misleča stran tudi zelo aktivna in skuša z vsemi sredstvi ovirati novo gibanje za zdravo in pravno življenje v družini in družbi. Želeti bi bilo, da bi se gibanje za vzdržnost, ki se je začelo v Severni Ameriki, razširilo po vsem svetu. Višek bo doseglo letošnje poletje v javni demonstraciji v Washingtonu. Pričakujejo, da se je bo udeležilo mnogo mladih ljudi in bodo sprejeli geslo „Zdržnost namesto preprečevanja“.

Tudi v takajšnjih krajih so vznemirljivo visoke številke o drogadiktih in kriminalnih prekrških nad mladino, zlasti otroci. Potrebno je, da si starši ne zapiramo oči pred dejstvi, da naši otroci rastejo v okolju, ki je drugačno, kakor pa je bilo v naših mladih časih. Potreben je odkrit pogovor z njimi, predvsem pa razumevanje za njihovo iskanje, kadar si oblikujejo svoje življenjske poglede.

V letošnjem „letu družine“ veliko razpravljamo o pomenu te osnovne celice za nadaljnji razvoj človeštva, ki se že osvešča, da vrednote, ki so nekoč veljale kot takšne, tudi danes še vedno veljajo.

IVAN KOROŠEC

Za brano

*Bili so kot hrasti na bregih,
kakor razorana brazda.
Bili so škrančeva pesem nad poljem.*

*Trije hrasti
trije sinovi moji.*

*Z rokami so obračali polje
in z znojem napajali.
Njih vrisk in pesem je božala to zemljo,*

*ki jim je bila svetišče.
Zánjo so se borili
zánjo so odšli
vrnil se ni nobeden — —*

*Tiste pomladi jih je sprejela ta zemlja,
kakor mati jih je prižela na svoje srce,
te moje tri fante —*

*krvava semena
za brazde svobode.*

Ob vrvežu sodobnih zapletov se že tudi vprašujemo, če ni bilo pred pol stoletja življenje mladih lepše in bolj mirno, čeprav je bilo marsikaj prepovedano. Toda tudi tista doba je bila težka in odločilna, saj so se morali

Dvojno brezno v Rogu

*Z odprtimi usti gróze
leži v zraščeni grapi
nezasuto
skalno žrelo
krvave slovenske bolečine.*

*Nanj se sklanjajo bóri
v šelestu časa
neizpetih bíl,
vpletenih
in svinčeni molk
okostnjakov
iz temé
globočine.*

*Že pol stoletja
gre nema prošnja
skozi čas:*

*Požegnajte
in zasujte nas!*

mladi soočiti s spopadom dveh ideologij, spopadom, ki je privedel do genocida mnogih narodov, med njimi tudi našega slovenskega. V tistih dneh je pojem „živeti“ imel bogato in svojevrstno vrednost.

Sobota 21. maja. Gallusov koncert Marijinih pesmi ob 20-letnici cerkve Marije Pomagaj in 40-letnici Slovenske hiše.
Foto: Marko VOMBERGAR

Pesnika, ki sta videla jasno

MARKO KREMŽAR

(2)

Večkrat sem se vprašal, odkod generaciji, ki je doraščala med obema vojnama in v veliki meri ni dočkala povojne dobe, zrelost, s katero je toliko njenih predstavnikov dojemalo življenje. Ne le pesmi, tudi življenjske odločitve, na primer Balantiča in Hribovska, so zgoščene v čas med njunim osemnajstim in dvaindvajsetim letom.

Zdi se mi, da imajo pri tem velik vpliv tako zunanji dogodki te dobe, ki so dali vsej generaciji svoj pečat, kakor vsebina družinske in šolske vzgoje, na poseben način pa tudi osebna razmišljanja in doživljanja, katera so izzvala posamične odločitve ter usmerjala vsakega posebej.

Ena najtežjih preizkušenj, ki je prizadela tudi naš narod v času med obema vojnama, je bila velika svetovna kriza. Slovenci smo jo povečini doživljali, kakor da bi šlo za našo lokalno težavo in smo večkrat iskali razlogov zanjo med seboj. Vendar je gospodarski polom, ki je izbruhnil leta 1929. leta, zajel vso Evropo in Ameriko. Večina ljudstva se takrat ni zavedala svetovnega, danes bi rekli, „makroekonomskega“ pojava, ki je bil glavni razlog splošnega ubožanja. Primerjali bi ga lahko s padcem berlinskega zidu. Oba sta mejnika dobe.

Ne vem, koliko je prizadela kriza v Sloveniji razmeroma redek premožni sloj, vsekakor pa je ni bilo kmečke, delavske ali uradniške družine, ki je ne bi v večji ali manjši meri občutila. Tudi Balantičeva in Hribovska družina nista bili izjemi. Ko pa postanejo tvarne težave del vsakdanjega življenja za večino prebivalstva, vplivajo tudi na otroke. Pomanjkanje, če že ne revščina, je vedno razlog za zresnitev, kar se pokaže v hitrejšem dojemaju in umevanju sveta. Razumljivo je tedaj, da je na začetku Balantičevega pesniškega ustvarjanja živo prisotna socialna skrb. Soneti o izseljencih, ki so logična posledica krize, pa so z izrednim čutom za trpljenje usmerjeni v njene du-

Odlomki iz referata o BALANTIČU in HRIBOVŠKU s simpozija na SAZU, 21. januarja 1994

hovne, nemerljive posledice in razsežnosti.

Po mnenju Bojana Štiha naj bi bil Balantič „ves določen po svoji revščini, v kateri je delovala psihologija slovenske revščine, ki je hkrati hlapčevska in uporniška“. Iz gornjih besed navadno prodornega misleca zveni poleg socialnega determinizma rahel Kocbekov naglas. Pogled na vsakdanjost skozi cankarjanske naočnike, ki vidijo le slovensko hlapčevstvo, dopolnjuje ničejanska vizija istega naroda, ki se oplojen s tujim kvasom vzdigne, spremeni svoj značaj ter postane silak. V obeh primerih gre za sliko, ki sta oddaljeni od resničnosti. Med vsemi ljudstvi in narodi se dogaja, da ob hudih težavah nekateri sklonijo glave in da jih drugi dvignejo, zgodi se tudi, da vsi nastavijo hrbet, a le malokdaj se vsi vzravnavajo. In če je v gornji trditvi kaj slovenskega, je prav to, da meni, da gre pri tem za izrazito slovenske lastnosti. Res pa je, da smo Slovenci morali dolgo preživljati hude čase.

Okolji, v katerih sta doživljala mladost France Balantič in Ivan Hribovšek, sta si bili v marsičem podobni. Oba sta rasla na obrobju manjših gorenjskih mest, Kamnika in Radovljice, v kmečkem, pa tudi delavsko-meščanskem svetu. Medtem ko je Francetovo otroštvo potekalo v Novem trgu ob Bistrici, se je Ivan igral v Predtrgu blizu Save. Obe družini sta se trdo preživljali, posebno ko je zadel Balantičeve očetova daljša bolezen (1929-1931), Hribovškove pa očetova smrt (1936).

Kljub temu sta družini poslali oba bodoča pesnika v ljubljanske šole. Ne pri enih ne pri drugih ni bila odločitev lahka. Pri Balantičevih je bila, kot pravi sestra Minka, mati tista, ki je hotela omogočiti s študijem fantu boljšo prihodnost, pri Hribovškovih pa oče. Po besedah Ivanove sestre Lojzke je ata posebno skrbel za izobrazbo otrok. „Na njegovo željo je odšel v gimnazijo prvorojenec Ivan, in sicer v skrbi za dobro vzgojo v Škofove zavode v Št. Vid.“

Domačo vzgojo, ki je bila prežeta z ljubeznijo in razumevanjem, kakor pričajo sestre obeh pesnikov, je pričela dopolnjevati šola. Vendar sta oba prinesla od doma nekaj, brez česar bi nobena šola ne naredila iz njih to, kar sta bila. Imela sta globoko vsidran čut za moralne vrednote, ki v tedanjih slovenskih družinah ni bil redkost. Če danes v Sloveniji ni več tako, gre odgovornost predvsem vzgoji, s kate-

ro je povojni režim poskušal in marsikje uspel iztrgati iz ljudstva prav ta čut. Materializem, dialektični ali ne, ne more soživeti z vrednotami, ki jim mora človek slediti ne glede na korist nižjega reda.

Če je kasneje po vojni in revoluciji šolska vzgoja v veliki meri razvrednotila slovensko miselnost, je to le dokaz, koliko je v prejšnjih časih tudi šolska vzgoja doprinašala humanistični, če ne že h krščanski duhovnosti tedanjih generacij.

Danes pravijo, da se šola poskuša otresti diktatov enoumja, a vprašanje je, če bo znala ob iskanju napredka seči toliko nazaj, da bo rešila izpred pol stoletja pregnanega šolskega sistema to, kar je delalo takrat že v srednji šoli iz učencev — osebe.

Tako Ivan kakor France sta dobivala najkvalitetnejšo srednješolsko izobrazbo, kar jo je premogla tedanja Slovenija. In to ni bilo malo. Škofovi zavodi prav kakor klasična gimnazija v Ljubljani so znali vzbuditi talente in odpirati obzorja. Tako je razumljiva razgibana zunajšolska dejavnost tedanjih študentov.

Ivan je dobil večji del gimnazijskega pouka v Škofovih zavodih, leta 1940 je prestopil na klasično v Ljubljani, maturiral pa je že pod nemško okupacijo v Beljaku. Glede prehoda iz Zavodov v Ljubljano je zanimivo, kar je zapisal Janez Kopač, njegov nekdanji prefekt. Takole piše o bratih Hribovških: „Ko je bil (Ivan) v šesti gimnaziji, sem bil eno leto njegov vzgojni prefekt. Postala sva si prijatelja in zaupal mi je... da dela pesmi... Fant je bil zelo nadarjen in je že v tistih letih kazal veliko zrelost; telesno je bil sicer bolj šibek, pa zelo plemenit in miren značaj. Nobenih težav nisem imel z njim; še pomagal mi je krotiti svojega brata Franceta, ki je bil tedaj v četrti gimnaziji in je bil tudi moj gojenec. On mi je delal veliko preglavic, ker je hotel biti na vsak način izključen iz škofovih zavodov, da bi šel... študirat v Ljubljano... Hotel sem mu ustreči, ker sem spoznal, da ni za škofove zavode. Dogovoril sem se z Ivanom Hribovškom, da bom njegovega brata predlagal za izključitev in da bo on pripravil starše na to. Obljubil mi je, da bo tudi on šel študirat v Ljubljano in da bo pazil na mlajšega brata. To omenjam zato, ker dr. Tine Debeljak omenja v uvodu v Hribovškove pesmi: »Tistega leta je bila v zavodu velika čistka in precejšnjemu delu dijakov je bilo svetovano, naj si poiščejo drugi zavod. Tudi Hribovšek se je nato vpisal v Ljubljani na klasično gimnazijo.« Iz tega

poročila bi se dalo sklepati, da je bilo tudi Ivanu Hribovšku svetovano, naj si poišče drugo gimnazijo. Taki, kot je bil on, so bili v škofovih zavodih naravnost zaželeni. V šoli je bil odličnjak, izven šole pa tako miren in resen, da jih je (bilo) za tista leta malo tako modrih; meni kot vzgojnemu prefektu je bil v tolažbo."

France Balantič pa je pričel in končal gimnazijo v Ljubljani. V višjih letnikih se je do pričetka vojne vozil v šolo z vlakom, nato pa je ostal v Ljubljani. Od domačih ga je od takrat naprej ločila težko prehodna nemško italijanska meja, ki so jo potegnili po sredi Slovenije.

Tako klasična gimnazija v Ljubljani kakor škofijska v Št. Vidu sta imeli podoben program, pa tudi vzgoja ni bila bistveno različna, čeprav je bila ena državna, druga pa katoliška. Na obeh so bili profesorji po večini res strokovnjaki in osebnosti, čeprav ne vedno pedagogi v sedanjem pomenu besede. Vzgoja in pouk nista iskala psihološke ali družboslovne usmeritve, marveč sta poskušala vzbuditi v posamezniku tisto skrito struno, ki stori, da razvije človek svoje osebne in posebne lastnosti. Gradili so osebnosti, to je vidik, ki pri sodobnem šolstvu, če uporabim španskim rek, „briljira po svoji odsotnosti“. Vrsta kvalitetnih, globokih ljubiteljev slovenskega jezika je črpala pobude iz teh šol še potem, ko so formalno že izginile.

Končno stopnjo dozorevanja pa doseže vendarle vsak sam ob stikih in udarcih z realnostjo.

Za Ivana Hribovška je bil tak udarec

brez dvoma očetova smrt. Čez noč je postal iz študenta odgovorna glava družine. Res, da je bil po pripovedovanju sestre Lojzke kot najstarejši „od malega odgovoren tudi za nas mlajše — to je bila mamina zahteva — in je bil torej tudi za nerodnosti nas ostalih treh on sokriv in se je moral truditi, da nam je bil zgled.“ Po očetovi smrti pa je postajala odgovornost vidnejša. Da je celo mama upoštevala njegov nasvet, vemo iz pripovedovanja mlajše sestre Pavle. Tudi njeni prošnji, da bi smela študirati kot brata, mama ni bila naklonjena. Pa je Ivan govoril z mamo in Pavla je odšla v šolo v Kranj. V brata je brezmejno zaupala. Nekoč ga je prosila, naj bi jo učil francoščino, pa je takoj pokazal, da ve, kaj hoče. Postavil ji je pogoj, da jo bo učil, kar želi, a hkrati še grško in latinsko. Grščini se je Pavla uprla in tako sta se dogovorila za študij francoščine in latinščine. A njuna pota so se prekmalu ločila.

Pri domači nesreči leta 1939 je dobil Ivan pretres možganov, ki mu je povzročil „težave s srcem in očmi, kar ga je oviralo pri delu“, ne pa pri študiju, kakor pripoveduje sestra Lojzka. Do takrat pa je tudi kot študent delal na domačji. Obe sestri pa se spominjata, kako rad in dobro je kosil, in eni najsvetlejših Pavlinih mladostnih spominov so na jutro, ko mu je med košnjo nosila južino na travnik. Takrat sta se pogovarjala in Ivan ji je prepustil ocvirke.

Če iščem pri Balantiču kak trenutek izrednega dozorevanja, mislim, da ga ni iskati toliko na področju ljubezenskih izkušenj, čeprav so bile bistveno različne

od Hribovškovih, ali „ateistične faze“, katero doživljal po svoje vsak verni, doraščajoči in misleči fant. Tudi Hribovšek jo je preživel. V pismu Anici na dan Vseh svetnikov leta 1941 na primer se ji zahvaljuje, ker po njeni zaslugi ni „izgubil največje dobrine — Boga, kakor ga je izgubilo toliko mladih ljudi“.

Prej bi menil, da je bil globok in pomemben pretres v Francetovem življenju težka bolezen, ki ga je pripeljala v pričetek leta 1941 na rob smrti.

Takrat se je poglobilo tudi prijateljstvo med njim in Francetom Kremžarjem. O tem sem pisal že pred leti. Če sem tedaj namenoma uporabljal rahlo vesel in domač ton, je bilo zato, ker sem hotel poudariti, da je bil France Balantič najprej človek, mlad student, čeprav hkrati velik pesnik. Prav pri velikih ljudeh je nevarnost, da jih peresa naslednikov spremene v kartonaste simbole. Vendar je lahko le konkretna oseba resničen vzor.

Prijateljstvo, ki ga je čutil brat France do nekaj mlajšega Balantiča, se ni pričelo z omenjeno boleznijo. Z njo je stopil ta bolj živo v moj spomin, ne pa v bratovo življenje.

Dejstvo, da se je Balantič vozil v šolo z vlakom, mu je otežkočalo stik s prijatelji, res pa je tudi, da je bil France Balantič sicer tih, a hkrati samostojen fant. Bil je, kot se spominja Tršar, tudi nezaupljiv, ker se je verjetno res bal razočaranja. Postal je previden s svojimi čustvi. France Kremžar pa je imel takrat okrog sebe velik krog prijateljev, a tesneje se je navezal na Marjana Tršarja in kasneje na Balantiča, ki je pustil v njem izreden vtis. Zaupen, prijateljski odnos je potreboval France verjetno toliko bolj, ker je odšel v semenišče in nato v Trnovo za kaplana starejši brat Marjan, katerega je zelo cenil. Tako je bila „fantovska soba“, katere se spominja Jože Šmit, v tistem času resnično Francetova in prijateljem res vedno odprta.

Drug, ne manjši pretres je pomenila za Balantiča italijanska internacija v Gonars. Takrat je bil na neki način dvakrat daleč od doma. Najprej zaradi nemške meje in nato še internacije na italijanskih tleh. Znašel se je med ljudmi, ki jih je počasi spoznaval in presojal. Ivanov odhod v Beljak in kasneje na Dunaj ni bil travmatičen, ker je o njem odločal sam. France Balantič pa je bil odtrgan od svojih in iztrgan iz svojega sveta. Samota, četudi sredi gneče, je moreča, a lahko vodi v poglobitev. Če so odpeljali v internacijo morda malo zasanjanega mladeniča, se je vrnil iz nje dozorel fant.

(Bo še)

Balantičev spomenik v Grahovem.

Velik pesnik vrednote

ALOJZ REBULA

S kakim pesnikom se lahko srečuješ v dolgotrajnem, tako rekoč rutinskem prijateljstvu, a kdaj pride tudi do trenutka, razodetvenega trenutka, ko pesnik plane tako rekoč pred tebe ves nov, kot starozavezni angel: in takšen trenutek je nepozaben.

Simon Gregorčič je tako „planil“ predme pred leti. Bilo je v — italijanski — Gorici. Neko tamkajšnje kulturno društvo me je zaprosilo, da bi spregovoril o pesniku. Igralec Stane Sever pa naj bi nastopil kot recitator.

Bilo je edinič, ko sem se osebno srečal z velikim odrskim umetnikom. „Angela“ je predme poklical s svojim edinstvenim igralskim darom prav on, takrat že od življenja, a ne od umetnosti trdni Stane Sever.

Ko sem jaz nehal govoriti, je stopil pred poslušalstvo on, s svojo možato zajetnostjo. Njegov igralski genij si tako rekoč zaznal že iz njegovega koraka: dvorano je nabil v slovesno pričakovanje že, ko je stopal na oder. Občinstvo je bilo njegovo, preden je odprl usta.

Recitiral je pesem *V pepelnični noči*: eno tistih pesmi, ki so morale navdihniti Čeha Štibrnja, častnika na soški fronti v prvi svetovni vojni, da je v svoji knjigi o našem pesniku tvegala trditev, ki morda ni tako nemogoča — da namreč Gregorčič spada med največje pesnike sveta.

Rekel sem „recitiral“. Pa bi moral reči: spremenjal prostor okrog sebe, razmikal zidove dvorane, jo dvigal v ekstazo vstajenja. Ja, ob tistem njegovem recitiranju, nabitem nekih nočnih globin, si tako rekoč zaslutil trombo poslednjega dne:

**Le vstani, uborni narod moj,
do danes v prah teptan,
pepelni dan ni dan več tvoj,
tvoj je vstajenja dan!**

Ali Gregorčič ne bi bil Gregorčič, ves kar ga je — kar je v njem kozmičnega zamaha, besedne melodije in tehnične

spretnosti, — tudi ko bi bil napisal samo to pesem?

Pa je napisal še *Nazaj v planinski raj, Ujetega ptiča tožba, Veseli pastir, Soči...*

Napisal je več kot je potrebno, da ob njem zapišemo oznako: veličina.

Splivnin postmoderne, iz doline Niča, iz puščave Nevrednote lahko ta osemti-sočak še laže izmerimo.

Tu smo v pogorju, ki je v preprihah Večnega, polnih ognja in miline. V pogorju, tako rekoč geološko sestavljenem iz ene prevladujoče prvine: vrednote.

Gregorčič, avtor *Predsmrtnic* in *Po-*

grebnic, predobro ve, kaj je življenjska tragika. A ne ve, kaj je moderni Nič. Njegov svet ves žari od smisla kakor od jutranjega sonca. Morda tudi zato, ker je preveč pesnik, da ne bi videl tega smisla v stvareh in v človeku. Poezija v njem ni precejjanje metafor, ampak milost, voda

iz skale. Nekaj, kar se mu izliva samo od sebe kakor Rimljanu Ovidu: *Quidquid temptabam scribere, versus erat* — Kar koli sem poskušal zapisati, je postalo stih. Odtod lastnost njegove poezije, ki je sodobna poezija nima: komunikativnost. Gregorčič je pesnil, da bi ga razumeli. In slovenski človek mu je prisludil bolj kot Prešernu. Če je nemški vojak v prvi svetovni vojni nosil v nahrbtniku svojega Nietzscheja, je marsikateri slovenski vojak nosil v žepu svojega Gregorčiča.

Samo odpreti mu ga je bilo treba, da ga je objela daljna domovina — z žarom svojih planin in z žalostjo potujčene zemlje, s tiho slovesnostjo kmetске hiše in glasom pojočega pastirja, z znamenjem na polju in z lastovkami pod krovom...

Gregorčič, sin kmečke hiše, iz katere je prinesel tudi elementarnost duha in čutenja, je vili poezije vrnil zlate gosli in segel po javorovih. Ni se šel igrat v pesniški peskovnik, ampak se je spustil v kamnolom srca.

Kot pesnik je videl, kar je bilo treba in je vredno najprej videti: ne sebe, ampak široko morje biti — življenje, kozmos, kulturo...

Videl je, onkraj kakršnekoli meščanske, ideološke ali kulturniške zgrajenosti, velika dejstva v življenju, kozmosu in kulturi.

V življenju je videl ljubezen, prijateljstvo, revščino, smrt, narod.

V kozmosu je videl veličastno snovanje materije, čudež biologije in astronomije, čar zvezda in cvetja, rek in planin, oljke in vinske trte, nad vsem pa Stvarnika.

V kulturi je videl — in to še posebej zarisuje obseg njegovega kulturnega formata, onkraj estetizmov — veličino Svetega pisma, Jeremije in Joba, ki ju je upesnjeval, in veličino grško-rimske antike s Homerjem na čelu, ki ga je, neusojeni klasični filolog, prevajal.

Z eno besedo: videl je to, česar toliko sodobnih stihotvorcev, zagledanih v lastni popek, ne vidi več. In zato je njihova poezija to, kar je: zasebno metaforično igračkanje, zapisano jalovosti.

Vse to je videl, vgrajen v gradniti sestav vrednostnega. Za Gregorčiča vrednota — svoboda, pravica, lepota, dobrota — obstaja, kakor obstajata Krn in Soča. Celo v pesmi, ki velja za magno karto njegovega pesimizma, v pesmi Človeka nikar, najdemo vzklík: *Smrti ni!* Še več: ta nesrečni duhovnik brez pokli-

Pisatelj in pesnik Dr. JOŽE KRIVEC

MIRIAM JEREB BATAGELJEVA

16. marca se je rodil v Varejah — v Halozah, danes Videm pri Ptuj.

Osnovno šolo je obiskoval v Vidmu in v Selah, srednjo pa v Ptuj, kjer je leta 1937 maturiral. Pisal je tedaj že pesmi in črtice za revijo Ženski svet, v prilogo Jutra (Življenje in svet), v mariborsko Piramido, v dijaški list Mentor in Razo-re, v Zabavni list, Jadransko stražo, v list Mladi Prekmurec in v Mlado setev.

Vpisal se je na pravno fakulteto ljubljanske univerze, kjer je dosegel doktorat leta 1943. Po vstopu na univerzo je bil sotrudnik Doma in sveta, Vigredi, Vrtca, Slovenčevega koledarja, Slovenskega doma, Domojuba, Obiska in Zbornika Zimske pomoči. Napisal je zbirko črtic Dom med goricami, ki je izšla pri Slovenčevi knjižnici. Leta 1941 je bil nagradjen za dotedanjo literarno delo s celoletno študijsko banovinsko štipendijo, leta 1943 pa je za zbirko črtic prejel eno od Prešernovih nagrad mesta Ljubljane. Prispeval je tudi dve črtici za mednarodno esperantsko izdajo na Dunaju, ki pa ni izšla.

Medtem ko je opravljal sodno prakso kot notarski pripravnik na sodišču v Ljubljani, se je vpisal še na filozofsko fakulteto, na germansko skupino in primerjalno slovansko literaturo.

Maja 1945 se je podal na pot, v emigracijo, preko Avstrije v Italijo in bil v taboriščih Monigo, Servigliano in Senigallia. Že novembra sta skupaj s prof. Osano pripravila prvi Balantičev večer ob drugi obletnici pesnikove smrti. Urejeval je tudi literarni list Svet in dom (v

ca, a ki poklicu ni delal sramote in je vse življenje ostal nedvoumen kristjan — (kakor je ostal kristjan drug nepoklican duhovnik in manjši pesnik, njegov sodobnik Anton Medved) — je v isti pesmi videl v Bogu „obraz ljubezni in resnice“ (Mahnič naj bi bil rajši videl poudarek pesmi tam, pa bi bil lahko našel negacijo nihilizma v sami pesmi).

V današnjem, medlem in kaotičnem času nevrednote, se nam pesnik prikazuje kot eden največjih ne samo pesnikov, ampak tudi etičnih, krščanskih glasov v naši literaturi.

Serviglianu in Senigalliji) in pisal vanj. Na taboriščni gimnaziji v Serviglianu in v Senigalliji je bil izbran za profesorja jezika in književnosti. „Rad povem, da so bila leta poučevanja moj najlepši čas v begunstvu. Srečen sem, kadar se najdem dandanes s svojimi nekdanjimi študenti...“, je zapisal v avtobiografiji z naslovom Moje stopinje v življenju — Vnukom v spomin, ki je bila objavljena v Svobodni Sloveniji 23. maja 1991.

V Argentini je bil več let kulturni referent pri Društvu Slovencev. v Svobodno Slovenijo je pisal kronike, ocenjeval knjige in prireditve, uvodnike in črtice. Bil je vrsto let predsednik Pisateljske družine France Balantič in je sodeloval pri Zborniku te družine Čez izaro. Pisal je v Zbornike Svobodne Slovenije, v Vrednote, v Vestnik in v Duhovno življenje. Prav naša verska revija je objavila celo vrsto njegovih črtic, med njimi cikel Pod cordobskim soncem, kjer je orisal zemljo in ljudi slovenske počitniške kolonije dr. Rudolfa Hanželiča.

Poučeval je slovenščino na Slovenskem srednješolskem tečaju „Marko Bajuk“ od leta 1965 pa do 1969.

Mnogo let je bil v odboru Slovenske kulturne akcije. Pisal je v Meddobje. SKA mu je podelila nagrado za novelo Zemlja umira in mu leta 1979 izdala knjigo Pij, fant, grenko pijačo. Sam je tudi bil vrsto let v komisiji, ki je ocenjevala prispevke za literarni natečaj SKA. Spremljal je delo novih ustvarjalcev in jih bodril.

Krivec je pisatelj, ki ljubi svojo rodno zemljo in ljudi, ki na njej živijo, delajo, se veselijo in trpijo. S pesniško besedo, lepo, izdelano, a nič izumetničeno, posreduje bralcem ta svet. Čustveno obarvan in sočen je njegov jezik, ko nam riše gorice, neke vrste locus amoenus, čeprav sta tam doma trdo delo in revščina.

V begunskem svetu ne najde enake lepote. Čeprav sam doprinese k lepšanju in k izboljšavi realnosti zavestno — s poučevanjem slovenskega jezika in slovenske književnosti v taborišču in v Argentini, s pisateljstvom, z delom v organizacijah. Opisi be-

gunske in zdomske stvarnosti zvenijo kot odmev one prastvarnosti — haloške. A vsi trije svetovi — domači, begunski in zdovski — so povezani med seboj in jim da umetnik svoj edinstveni počat. Ko piše o goricah in o čričkih in se pogovarja z vnuki v črtici „Gorice“, takole razmišlja: „Nekoč bodo moji radovedni vnuki šli pogledat tiste gorice, ki so ostale v mojem spominu kot najlepši vrt na svetu. Tedaj bodo prisluhnili čričkom, čudovitim muzikantom med trsjem. A jaz ne bom čutil takrat več ognja v srcu. Samo moja ljubezen in senca jih bosta spremljala.“

Pa je Krivec le dočkal povratek v domovino. Vrnil se je tja s svojo besedo. Za stoletnico Doma in sveta leta 1988 je dobil povabilo dr. Stanka Janžiča, da bi sodeloval pri pripravi Zbornika. Napisal je kroniko o kulturno literarnem delu od leta 1945 do leta 1954 v Argentini in poslal odlomek iz svoje novele Zemlja umira. Tudi v naslednjih Zbornikih, ki so izšli po Krivčevi smrti, so njegove črtice. Končno morejo bralci v domovini analizirati, primerjati in ocenjevati stvaritve ljudi, ki so morali zapustiti domovino, a so jo nosili vedno s seboj in so posredovali vrednote svojim potomcem z ljubeznijo. V Mohorjevem koledarju so se tudi odprla vrata Krivčevi besedi.

Dr. Jože Krivec, pisatelj, pesnik, vzgojitelj in kulturni delavec, je umrl v Buenos Airesu 10. maja 1991. Ob njegovi smrti so o njem pisali tudi v Sloveniji — v Delu, v Tedniku, v Večerju in v tržaški Mladiki.

Slovenski mučenec LOJZE GROZDE

ANTON STRLE

XIII. Za temelj samega Boga imam

V bojih za čistost in ob mnogih drugih težavah se ga je sem in tja lotevala neka moreča zavest osamljenosti. Včasih mu je že upadal pogum:

**Otoček sredi reke tam samuje,
nebojčen, majhen se z vodo bori,
ki krog njega se peni in rohni
in buta vanj in ga izpodkopaže.**

**Zdaj ga odnese, človek pričakuje...
A glej, otoček vztrajno se drži,
na trdnih skalnih temeljih stoji,
zato ne gane se, vodam kljubuje,**

je pel v peti šoli v sonetu Življenja boj. Moč za vztrajnost je našel v veri, da Bog z ljubečo skrbjo misli na vsakega človeka in mu ne pošilja preizkušenj preko njegovih moči. To je tista trdna skala:

**Okoli mene strašni boj divjaja
in jaz sem v tem vrtincu majhen,
sam...**

**Me bo odnesla s sabo sila ta?
Divjaj, življenje, jaz se ne podam,
ne klone mi pred tabo moč duha,
za temelj samega Boga imam.**

Med sošolci je imel Lojze dobre prijatelje, a vendar ni mogel najti takega, da bi se z njim res pogovoril tudi o stvareh, ki se je zaradi večje duševne razvitosti sam zanje zanimal. Še bolj pa je zaman iskal sovrstnika, ki bi se tako dosledno kakor on ravnal po tem, kar je spoznal za pravilno. Ko so pisali v šesti šoli nalogo List iz dnevnika, je zapisano ob koncu: „Jaz sem sam, tako docela sam na tem božjem svetu, brez prijateljev, brez bratov, brez ljubezni. Bodi! Bog, s tabo sem močan za tri.“

V sonetu Maj, ki ga je zložil v peti šoli, lepo pravi:

**O zdaj si spet pri nas, ti lepi maj,
ti sončna pesem, en sam cvet
brezmejen,
sladkosti vseh prepoln, na zemlji
raj,
a jaz sem v tebi sam in žejen,
žejen...**

**Če pa pa za mene tu ljubezni ni,
daj luči mi, da Te, o Bog, spoznam;**

teško, tako težko je biti sam!

Kadar se je čutil tako osamljenega in se mu je začel megliti pogled in upadati pogum, je vselej iskal opore v Kristusu:

**Ne mudi se, Ljubezen - Jezus moj,
teško Te čakam, sam sem v tej
temi,
naj čutim, da si vsaj Ti, Bog, z
menoj!**

Zavedal se je, da je posebno v današnjih časih potrebna neomajna, živa vera, to je tista vera, ki je oblikovala prve kristjane in jim dajala moči, da so si sredi največjih stisk in preganjanj ohranili mir srca in brez bojazni ter večkrat celo s pesmijo na ustih šli v smrt za svojo vero, zavedajoč se, da umirajo za Kristusa, ki ne umre. Zato bi predvsem rad vedno imel to trdno vero, kakor piše v šesti šoli v jatnem listu Christophoro: „Ko bi mogel poklekni pred svojega novorojenega Kralja in Boga s tisto preprosto vero, ki je ne motijo nobena vprašanja, s tistim odkritim srcem, ki ga ne vznemirjajo nobeni madeži, s tisto ljubeznijo, ki se vsa do konca izroča in daruje, s tistim neomajnim zaupanjem, ki se brez vznemirljivega preudarjanja preda ljubljene-mu bitju v varstvo, s tisto vedro dobrohotnostjo, ki vse bolečine pozablja — kakor poklekne pred jaslice nedolžen otrok, ki ga mati prvokrat pripelje v cerkev — potem bi kljub vsem zunanjim viharjem občutil sladkost miru, ki ga je božji Sin prinesel na zemljo. O, ko bi mogel! Potem bi se ne bal ničesar, niti smrti! Bratje, nismo taki, a moramo biti! Prosimo Detece božje, naj nam pomaga!“

In koliko hrepenenja po čistih višinah popolnosti, po združenju z Bogom, ki edini more utešiti nemirno človeško srce v njegovi bojazni, da bo pod težo zunanjih in še bolj pod navalom notranjih viharjev omagalo, razodeva Molitev svete noči Lojzeta sedmošolca: „Nocoj, ko bom verjetno sam, proč od svojih dragih... kakor toliko sinov mojega ljudstva in toliko drugih po vseh koncih sveta... nocoj, ko gori ogenj sovraštva po širni zemlji in požira Tvoj blagoslov in trud stoletij... nocoj, ko morda toliko src ne bo hotelo več občutiti, kako si sladak v svoji detin-

ski nemoči... nocoj, ko so časi prignali v boj v globinah duš do skrajnih odločitev... nocoj, ko bodo zapeli zvonovi o polnoči — ali se boš usmilil nas, ki smo mladi in smo prisegli Tebi, Kralju zvestobo za vse dni življenja in še preko grobov — ali se nas boš usmilil in se znova rodil v naših nebojčenih srcih, Ti, naš močni Bog, naš Kralj, naš veliki Brat, Detece sirotno? O, usmili se nas, pridi, da ne omagamo! Pridi, da nas tema ne zmore! Glej, tako smo mladi, tako majhni! Pridi, pridi, Detece nebojčeno — močni Bog! — Mlada srca te čakajo, hrepeneče te kličejo: Pridi, osrči in okrepi nas! Naj pade krivičnost sveta; zavlada nam ti, Dete — Rešitelj! — Pridi, da nas tema ne zmore!“

Lojze se je odlikoval po trdni veri. Zdi se, da verskih dvomov sploh ni imel. Pač zato ne, ker je veliko molil in ker je resnobno študiral verska in druga vprašanja, posebej pa še zato, ker je po veri živel in mu zato ni bilo treba iskati razlogov, ki bi morali opravičevati slabo življenje in miriti vznemirjeno vest. Globoka vera mu je dajala moči, da je vzdržal tudi v najnevarnejših trenutkih, ko se človeku začno mračiti obzorja in se zdi, da na nebu ni nikakih zvezd več.

**Vseokrog je noč,
v meni pa gori,
mene pa hrabri
iz nebes pomoč.**

Zato je tako rad stopil v marijaniško kapelo in tam pod korom pogreznil na klečniku glavo v dlani, da se je pogovoril s Kristusom o tem, kar ga je težilo, in ga prosil vztrajnosti na poti na višine krepostnega življenja, kamor ga je vabil mladostni idealizem. Nekaj minut, in hitel je pogumno v življenje, se spet vračal pred tabernakelj z lovrikami tihih zmag nad sebj, nad vabami svoje narave in nad miki slabega zgloda.

Ko se je po težkih trenutkih nebo zbegane duše zjasnilo, je videl, kako je bil tudi takrat z njim Bog, ki ga je prav z dopuščanjem teh tesnob in malodušjem polnih ur hotel tem tesneje prikleniti nase:

**Sem mislil, da sem sam
na sredi teh valov,
na sredi teh vetrov,
in nisem vedel, kam.**

**In vendar, Ti si bil,
mogočni moj Gospod,
z menoj prav vsepovsod,
kjer jaz sem boje bil.**

**Podal si mi roko,
me dvignil iz nizkosti,
pokazal pot h kreposti,
pokazal pot v nebo.**

Novomašnik Marko Japelj

Iz naše KRONIKE

Praznovanje dneva slovenske državnosti sta organizirala osrednje društvo Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet; proslava je bila v Slovenski hiši; v cerkvi Marije Pomagaj je bila zahvalna sveta maša: z župnikom Jožetom Škerbcem, ki je imel mašni nagovor, so somaševali Janez Petek CM, Jože Guštin in Anton Bidovec; ljudsko petje je spremljal na orglah prof. Ivan Vombergar, mašni napovedovalec je bil Marjan Loboda ml., berili sta brala Mija Markež in predsednik ZS prof. Tine Vivod; med slavnostno večerjo v dvorani je govoril prof. Vivod, v imenu organizirane skupnosti pa sta prejela odličje za ohranjanje slovenstva v Argentini univ. prof. Milan Komar in dr. Marko Kremžar; slavnost v dvorani se je začela s prihodom slovenske in argentinske zastave ter petjem himen, končala pa s pesmijo Slovenija v svet; dvorano je okrasil arh. Ivan Kogovšek, celotno slavnost pa je vodil lic. Stanko Jerebič.

Na duhovniškem sestanku 29. junija je govoril

dr. Lojze Kukovica o osnutku programa Združenih narodov za konferenco o prebivalstvu in razvoju, ki bo septembra v Kairu in o izjavah papeža in Cerkve v obrambo življenja in proti nemoralnim predlogom za omejevanje rojstev.

Na sestanku SKAD-a je 2. julija v Slovenski hiši govoril visokošolcem Toni Qualizza SDB o značilnostih današnje mladine.

Letošnji abiturienti Srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka so 9. julija odpotovali na enomesečni obisk Slovenije v spremstvu Marije Zorc in lic. Andreja Kostelca; v soboto 2. julija so se po pouku zbrali skupaj s starši in profesorji k sveti maši za božje varstvo; katehet Jože Škerbec je v nagovoru izrazil veselje staršev in profsorskega zbora, da bodo obiskali domovino staršev oz. starih staršev ter osebno spoznali sorodnike, hkrati pa omenil, da bodo nehote predstavniki svojih družin, šole in skupnosti; po maši je bilo srečanje v dvorani: študentje so predstavili, kaj bodo v Sloveniji recitali (odlomek epa Marton Fierro v Debeljakovem prevodu, Balantiča in Papeža), slovensko in argentinsko pesem in argentinske

Marko Japelj iz Miramara ob mašniškem posvečenju v ljubljanski stolnici na praznik apostolov Petra in Pavla 29. junija 1994.

Nova maša Marka Japlja v cerkvi na Vrhniki, rojstnem kraju njegovega očeta, v nedeljo 3. julija 1994.

UVOŽENO iz SLOVENIJE

- Ni je bolj zveste spremljevalke od naše grde preteklosti.
- Nekdanje Jugoslavije ni več, je pa veliko nekdanjih Jugoslovancev.
- Sen vsakega pujska je umreti kot prašič.
- Žalostno je, če se revolucionarji borijo za to, da ostane vse po starem.
- Najbolj trdovratni zrušijo spomenike in jih spremenijo v barikade.
- Kjer sekajo drevesa, ostanejo štori.
- Čas je sodnik, ki sodi sodnikom.
- Vse, kar imam na vesti, spravljam v podzavest.
- Za grehe politikov delajo pokoro ljudske množice.
- Majhnim lopovom se snemajo glave, pred velikimi se snemajo klobuki.
- Partijski so šli v začetku vojne v podzemlje, med vojno in na koncu vojne pa so tja pospravili svoje nasprotnike.
- Kaj hočemo — zapravljali smo vsi, ostalo je pa le nekaterim.
- Spomenik revolucije se nagiba, ker so ga postavili na kosteh.

malo za šalo

„Obsojeni ste na dvesto pesov zaradi žalitve tožnika, Ali bi radi še kaj povedali?“

„Bi, a bi moral zaradi tiste besede preveč plačati.“

*

„Kako je bilo na izletu?“

„Lepo, le to se nam je zgodilo, da tedaj, ko smo se pripeljali do železniške postaje, nismo in nismo mogli najti gostilne, ko smo se vračali, pa nismo in nismo mogli najti železniške postaje.“

*

„Gospod doktor, z mojimi očmi je nekaj narobe. Odkar sem oženjen, denarja sploh več ne vidim.“

foklorne ples; za sklep je bila čajanka. Vsej skupini je prof. Tine Vivod preskrbel športno obleko in opremo Adidas.

Naš dom v San Justu je v soboto 2. julija priredil člansko večerjo.

Na vzneznem mladinskem sestanku sta v nedeljo 3. julija v Slovenski hiši ob videu govorila o problematiki in posledicah splava zdravnik dr. Miha Stariha in duhovnik dr. Jure Rode.

Proslava šolskih otrok na čast mladinskemu zavetniku sv. Alojziju je bila v nedeljo 3. julija v Slovenski hiši; ob 16. uri je bila v cerkvi Marije Pomagaj sveta maša za žive in rajne katehete, učitelje in učence; mašnik Jože Škerbec se je v mašnem nagovoru posebej spomnil pok. kateheta dr. Alojzija Starca, nato pa nakazal, v čem je sv. Alojzij še posebej zgled današnji mladini; pred spomenikom žrtvam komunis-

tične revolucije smo se poklonili junakom in mučencem z molitvijo, besedo in pesmijo; v dvorani so učenci in nekdanji učenci Baragove šole iz Slovenske vasi v režiji voditeljice Mirjam Goljevšček zaigrali Andersonovo otroško igro Nova cesarjeva oblačila; prireditelj je usklajal šolski referent ZS France Vitrih.

Cross-Country: pod okriljem mladinskih organizacij SDO in SFZ so bila v

soboto 9. julija v Slovenski vasi tekmovanja v teku v treh kategorijah.

Očetovski dan so junija praznovali po slovenskih središčih z nastopi šolskih otrok in mladine.

Spominske proslave pobitim domobrancem in drugim žrtvam revolucije so bile po vseh krajevnih središčih zadnjo nedeljo v juniju s sveto mašo in pietetnimi akademijami.

KJE JE KAJ

Pogum in zaupanje - Božidar Fink .. 193
Svetovna konferenca o vprašanju prebivalstva in družina- A. Horvat .. 194
Bridka pesem - Karel Mauser 195
Mednarodna konferenca v Kairu
- Lojze Kukovica 196
Moj (in Tvoj) Prijatelj- Vl. Kos 198
Zavedajoč se svetosti življenja
- Tone Brulc 199
Nekaj obrobnih zapisov o položaju Svetega sedeža v drugi svetovni vojni - Marijan Schiffrer 201
Misli k bogoslužnim berilom

v avgustu 203
Stojimo ali sedimo? - Edo Škulj 205
Posvetimo se Mariji!
- Lojze Kukovica 206
Njej, Prelepi - Vladimir Kos 207
Svetniki v avgustu 208
Nova evangelizacija: Problemi in predlogi - Franc Rode 209
Pemagati krščanstvo...
- Alojz Rebula 211
Luč iz nas - Vinko Brumen 212
Pogovor z dr. Francetom Perkom
- Težave z dialogom med
Cerkvami 213

Katekizem Katoliške cerkve o homoseksualnosti 216
Včeraj in danes - P. Dobovškova 216
Za brano - Dvojno brezno v Rogu
- Ivan Korošec 217
Pesnika, ki sta videla jasno
- Marko Kremžar 218
Velik pesnik vrednote
- Alojz Rebula 220
Pisatelj in pesnik dr. Jože Krivec
- Miriam Jereb Batageljeva 221
Slovenski mučenec Lojze Grozde
Anton Strle 222
Iz naše kronike 223

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec; tehnični urednik: Stane Snaj - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljeno je v oblikovanje: MALIVILKO - Telefaks: (54-1) 362-7215 - Tiska: Talleres Graficos VII.KO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Trevoy Dr. Toronto M8 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentina za leto 1994: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod U\$S 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebn) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Skupina 38 deklet in fantov iz Buenos Airesa je bilo od sobote 18. junija do ponedeljka 20. junija na srečanju s slovensko mladino v Mendози.

Zgoraj desno: Pred spomenikom na Cerro de la Gloria v Mendози.

Zgoraj levo: V Slovenski planinski koči v Los Penitentes.

Desno: Na trgu „Republika Slovenija“ v Mendози.

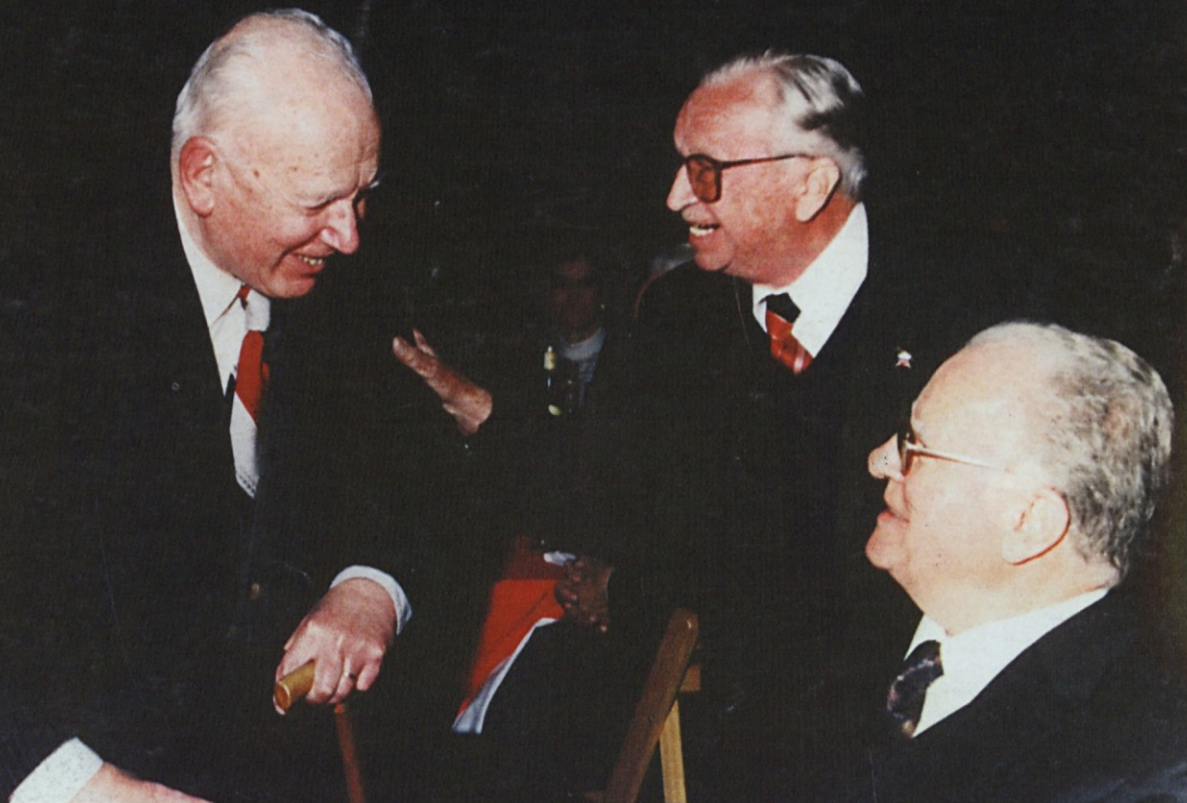
Skupina 38 deklet in fantov iz Buenos Airesa je bilo od sobote 18. junija do ponedeljka 20. junija na srečanju s slovensko mladino v Mendози.

goraj desno: Pred Domenikom na Cerro de la Gloria v Mendози.

goraj levo: V Slovenski planinski hiši v Los Penitentes.

esno: Na trgu "Republika Slovenija" v Mendози.

V imenu organizirane skupnosti sta na praznovanju dneva slovenske državnosti, ki sta ga organizirala Zedinjena Slovenija in Medorganizacija, ki svet v Slovenski hiši, prejela odličje za ohranjanje slovenstva v Argentini univ. profesor Milan Komar in dr. Marko Kremžar. Zgoraj: Sodelovanje dr. Milana Komarja z Emilom Colom in Božidarjem Finkom. Spodaj: Dr. Marko Kremžaru izroča priznanje prof. Tine Vivoda.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec

Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877

Composición y Armado: MALIVILKO - Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina